

EDITORIAL

Excel·lència moianesenca en música i cultura

Podeu llegir aquesta TOSCA a pocs dies de la representació de l'òpera *Sigues molt benvingut!* a l'Estany, el 9 de desembre. Estrenada i produïda a Castellterçol per l'Escolania de Castellterçol, encara no s'havia pogut reposar de nou. LA TOSCA (número 777) se'n va fer ampli ressò, convençuts que és una creació artística que es pot presentar en qualsevol teatre professional metropolità sense cap mena de complex. L'òpera del Moianès es presenta a l'Estany sense aturar-se a Moià —a la capital de comarca no semblen tenir-hi parada les produccions artístiques que necessitin suport institucional—.

Aquella estrena va fer de catalitzador de nous èxits per als cantaires moianesencs. I és que que els joves Mateu Ribó i Josep Vallejo han debutat a l'Auditori de Barcelona, de la mà de l'OBC, en una peça, la *Missa* de Leonard Bernstein, que demana grans aptituds. Per al seu debut han comptat amb l'ajuda de l'estanyenca Mireia Barrera, directora del Cor Madrigal, que els va seleccionar per al paper i els va dirigir els assaigs. Enhorabona, doncs, a aquestes noves promeses, quan tot just estan en l'edat d'estudiar a l'Institut. És evident que un entorn familiar favorable, els sacrificis per a estudiar música a Manresa i l'existència de l'Escolania de Castellterçol, amb Carles Farreras i Elisenda Cabero com a directors que malden per l'excel·lència musical, van donant el seu fruit, un cop amortitzada definitivament

qualsevol esperança de restablir una escola de música pública, municipal o comarcal.

Aquests èxits s'han vist arrodonits amb l'aportació del nostre company de redacció Josep Ruaix, que ha escrit la lletra d'un oratori sobre els bisbes Oliba i Torras i Bages, interpretat a la catedral de Vic, la Sagrada Família de Barcelona i la Seu de Manresa, entre altres escenaris.

Per altra part, una producció teatral estrenada a la sala polivalent de l'Esplai de Moià ha estat acollida amb gran èxit al Museu Memorial de l'Exili, a la Jonquera. Es tracta de l'adaptació de les memòries de Joan Vilalta, editades per Raül González amb el títol *Records d'un moianès a Mauthausen* i publicades per l'Associació Cultural Modilianum. A Manresa i en moltes ciutats de Catalunya i Europa, les cases de les persones deportades als camps de concentració nazis són recordades amb les *stolpersteine*, una forma estandarditzada d'homenatjar les víctimes del nazisme. No vivim precisament uns moments polítics proclius ni a la llibertat en general ni tan sols a la llibertat d'expressió, amenaçades per un populisme i una extrema dreta que van estenent el seu relat. Precisament, l'art i la cultura en són els millors antídots, d'aquesta malaltia social, permetent empoderar les persones de criteri propi. La cultura, en definitiva, és la millor eina per a bastir un país lliure.

ÍNDEX

Editorial	3
Perfils	5
Mateu Ribó i Josep Vallejo, dos joves debutants ... <i>J. Clarà</i>	5
De fora estant	9
Oratori musical amb accent moianès. <i>C. Riera</i>	9
Joan Vilalta, convidat al Museu Memorial ... <i>E. Permanyer</i>	12
Vida municipal	16
Acte a favor dels presos. <i>X. Rius</i>	16
Actes i esdeveniments	17
Concert de Montserrat Torrent a Moià. <i>E. Permanyer</i>	17
Les entitats informen	18
Visites d'art al Moianès. <i>J. Ubasart i E. Permanyer</i>	18
Notícies del Cercle. <i>Cercle Artístic del Moianès</i>	20
<i>Sketchcrawl</i> , esbós, apunt, croquis... <i>M. Mas</i>	21
Biblioteca Municipal 1 d'Octubre	22
Museu de Moià	24
Colla Llaç d'Amistat 2018	25
Moianès	26
El CACiS de Calders, exposició a Manresa. <i>R. Portet</i>	26
Castellcir per la igualtat de gènere. <i>F. Rochel</i>	28
Promocionem el destí turístic del Moianès. <i>Consorci del M.</i>	30
Conferències i exposició sobre la restauració ... <i>D. Prat</i>	31
Mirada comunitària a l'Àrea de Serveis ... <i>Consell Com.</i>	32
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	33
<i>Penèlope</i> , l' <i>Odissea</i> d'Homer a Oló. <i>J. Canamasas</i>	36
Lletres	36
Versos diversos... <i>B. Fonts</i>	36
El nom de Moià. <i>M. Baqués</i>	37
Miscel·lània	39
Trobada de cosins per partida doble. <i>Fam. Roca-Iglésias</i>	39
Sobre en Valentí Ponsa i Torruella. <i>J. Roca</i>	41
Records. <i>A. Cantó</i>	42
Una taca a la camisa! <i>by Plade</i>	42
La castanya, en la seva accepció com a fruit ... <i>P. Criach</i>	44
Publicacions	45
Breus	47
Moviment demogràfic	48
Necrològiques	49
Dades meteorològiques	50

Fot. C.I.C. – Moià

PERFILS

Mateu Ribó i Josep Vallejo, dos joves debutants a l'Auditori de Barcelona

Jaume Clarà

Ribó i Vallejo amb William Dazeley
(fot. Dolors Armadans)

Dissabte 3 de novembre, quarts de quatre de la tarda. Mateu Ribó em rep a casa seva, a Moià, i poc després arriba la seva mare, Dolors Armadans. Al cap d'uns quinze minuts s'hi afegeix Josep Vallejo, acompanyat pel seu pare, Miquel, que l'ha portat des de la Bufa, a Collsuspina. Mentre intercanviem impressions amb la Dolors i en Miquel, en Mateu i en Josep aprofiten el temps i surten a la terrassa a clavar quatre xuts a la pilota. D'aquí a una estona han de marxar a assajar.

Cap de setmana anterior, 26, 27 i 28 de novembre. Concert número quatre de

la temporada regular de l'OBC, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Una única obra: la *Missa*, de Leonard Bernstein, de 110 minuts de durada prevista. Direcció de Clark Rundell, amb el baríton William Dazeley, el Cor Madrigal, el Cor Lieder Càmera, Veus-Cor Infantil Amics de la Unió, de Granollers, i el Cor de Teatre. I, a més, dos moianesencs com a nens solistes: Josep Vallejo, en la sessió del dissabte, i Mateu Ribó, en les del divendres i el diumenge. Em pregunto com hauran arribat fins aquí...

Tant en Mateu com en Josep són nascuts l'any 2005. Per tant, tenen tretze anys i estan fent segon de batxillerat, a l'Institut Moianès. Tots dos han cursat la primària a l'Escola Josep Orriols i Roca. Però, com van començar a cantar?

«Jo —enceta en Mateu— des de molt petit que ja cantava. Em sembla que és des del cinc anys que m'agrada cantar. Vaig anar un temps a l'Escola de Música de l'Escola Pia i a fer guitarra amb en Quim Vila, i ara estudio tercer de piano i llenguatge musical amb la Lluïsa Vilardell, a més d'anar, des de fa tres anys, a l'Escolania de Castellterçol amb en Carles Farreras i l'Elisenda Cabero, dos professors molt bons.»

Per la seva banda, en Josep: «Fa dos anys que estic a l'Escolania. M'hi va apuntar la meva mare després d'anar a un concert que van fer. A part, toco el violí i faig segon grau mitjà al Conservatori de Manresa. A l'Escolania tenim molts projectes: ara hem acabat els Pueri Cantores. L'Elisenda sempre que veu l'oportunitat de fer alguna cosa, ens ho proposa;

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Riera, Elisa Roca, Josep Ruaix, Elvira Vilardell
Administració: Eduard Gómez

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació

DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Assaig de les veus infantils. Amb Mireia Barrera. Ribó saludant al final del concert
(fot. Dolors Armadans)

tots dos vam fer també l'òpera *Meninos*, a Sabadell.»

El XLII Congrés Internacional de Pueri Cantores va reunir a Barcelona, de l'11 al 15 de juliol d'enguany, 4.000 joves cantaires de tot el món. Entre ells hi havia en Josep Vallejo, amb l'Escolania de Castellterçol; en Mateu Ribó no hi va poder assistir, però havia anat a l'edició anterior, celebrada a Roma l'any 2016.

Un dels projectes en què havien participat tots dos com a conseqüència de cantar amb l'Escolania va ser l'òpera *Meninos*, de Josep Maria Pladevall, posada en escena pel Conservatori de Sabadell l'any passat i en la qual en Mateu feia un paper solista i en Josep un del cor. I encara abans, l'any 2016, van actuar amb l'Orquestra de Collsuspina en la cantata *Ull de boira*, de Daniel Vallejo (el director d'aquesta orquestra, germà d'en Josep), amb en Mateu de nen solista i en Josep al violí.

Ja en sabem alguna cosa més, però no prou per a esbrinar com han acabat a l'Auditori de Barcelona...

Retrocedim ara fins al diumenge 28 de maig d'aquest mateix any. L'Escolania de Castellterçol estrena amb gran èxit l'òpera *Sigues molt benvingut!* (vegeu LA TOSCA, núm. 777). En Mateu intepreta el Drac Verd (paper solista) i en Josep també hi canta, donant veu a Collsuspina.

Entre el públic hi ha l'estanyenca Mireia Barrera, directora del Cor Madrigal, un dels que interpretaran la *Missa* de Bernstein a l'Auditori: «Als directors que porten l'Escolania, l'Elisenda i en Carles, els conec de fa molts anys i sé que són gent de referència i de professionalitat contrastada. Per això, quan pel juny em van fer l'encàrrec de preparar els nens solistes per a aquest concert, vaig pensar que em dirien si algun d'ells podria servir.»

I, efectivament, així va ser. Primer, però, van haver de passar un càsting: «S'havien d'estudiar una de les parts que havien de cantar —explica la Mireia—, ho van treballar una mica durant l'estiu amb l'Elisenda i en Carles i jo després els vaig escoltar aquell trosset. Perquè de vegades, si és una intervenció difícil, com era el cas, si només escoltes un nen amb una cançó senzilla, no et fas el càrrec de si pot assumir o no la dificultat.»

Els assaigs es van dur a terme a Moià mateix. «Cada nen tenia una sessió individual a la setmana, set sessions; en Josep una mica menys, perquè s'hi va incorporar una mica més tard.» I és que inicialment havien seleccionat en Mateu i un nen de Sant Cugat, però aquest va canviar la veu just en començar els assaigs i fou substituït per en Josep.

Durant aquestes setmanes la feina va ser intensa. «Les intervencions [en la *Missa*] no són llargues, però són de molta responsabilitat i difícils. Per tant, durant l'hora d'assaig teníem temps de mirar moltes coses que no fossin només la música: la posició corporal, la respiració, l'emissió de la veu, la comprensió..., però a més a més també treballàvem tota la part psicològica de com afrontar la situació, perquè són dos nens que canten però que no estan acostumats a cantar en un auditori ple amb dues mil persones. En aquest sentit, en Mateu ja havia fet algun solo, però en Josep no n'havia fet mai cap. Era, per tant, una gesta important; per això vam treballar molt la part psicològica.»

«A cadascú no li sortia alguna cosa diferent o havia de practicar alguna cosa també diferent», explica en Josep d'aquestes setmanes. I, preguntats per la diferència amb un assaig convencional, en Mateu apunta: «És estar tota l'estona a sobre teu i, si la Mireia et detecta algun error, te'l corregeix.» I en Josep afegeix:

«Com que jo no canto sol [a l'Escolania], llavors no em poden dir els errors... En canvi, amb la Mireia, com que érem sols, sí que ens podia ajudar.»

Després, ja durant els dies abans del concert, van venir els assaigs a l'Auditori. El primer, el dimarts, només per a les veus infantils: ells com a solistes i el cor dels Amics de la Unió, amb el director Clark Rundell. El dijous ja va ser assaig amb la resta dels cors i amb tota l'orquestra. Finalment, el dijous, l'assaig general.

Fins a arribar al debut. «Va ser molt impressionant», diu en Josep, mentre en Mateu afegeix: «A mi ja m'ho deien els meus germans i cosins: "Tu ets conscient d'on acabes de cantar?", va ser bastant impactant.» Tots dos, encara que no ho va semblar a l'hora de la veritat, van passar els seus nervis. «El divendres vaig estar tot el dia tremolant, amb calfreds», diu en Mateu; en canvi, en Josep «el matí estava tranquil, però de camí cap a Barcelona em vaig començar a posar nerviós...».

Una de les dificultats del paper que els va tocar de cantar, en una obra que dura gairebé dues hores, és que, després d'un petit fragment al començament, la seva intervenció principal no es produeix fins al final, una hora i mitja després, amb la dificultat d'haver-se de mantenir amb la veu escalfada. Segons en Mateu, «com que no podíem posar-nos a cantar allà al mig, havíem de moure els dits, fer exercicis amb els peus, sobretot durant el darrer solo, d'uns vint minuts, abans de la nostra intervenció; havíem d'anar despertant el cos». «La Mireia ens va ajudar, dient que abans de la cançó féssim respiracions profundes i beguéssim aigua per a activar les cordes vocals», postil·la en Josep.

Impressionats per la bona rebuda per part de tothom —«tant en Will [William Dazeley, el baríton] com el director i els

membres de l'orquestra i dels cors ens van tractar molt bé», coincideixen—, o pel fet d'haver disposat per a ells sols d'un camerino com qualsevol professional, la valoració que en fan no pot ser pas millor. Per a en Josep ha estat «una experiència única poder cantar en un lloc tan gran, tan bonic...». «A més —rebla el Mateu— era molt impactant, perquè en el solo ens deixaven completament sols, era ben bé un solo; tenir aquesta experiència m'ha encantat, és un record molt *guai*.»

«De la seva actuació no en puc estar més contenta —afirma Mireia Barrera—. No els puc demanar més, tant en la part artística com en la psicològica, van aguantar perfectament la situació, no es van desmuntar, van aguantar allà valents...»

I de cara al futur? Encara és d'hora per a definir-se. En Josep, que a més de cantaire és violinista, diu que li agradaria entrar a l'ESMUC (Escola Superior de Música de Catalunya). En Mateu s'inclina més pel cant. En qualsevol cas, sigui el que sigui que els depari el futur, aquesta és una experiència que mai no oblidaran.

De moment ara, dissabte a quarts de cinc de la tarda, marxen cap a Castellterçol a assajar amb l'Escolania la reposició de l'òpera *Sigues molt benvingut!* (a l'Estany, el diumenge 9 de desembre). Al vespre, en Josep es quedarà a dormir a casa d'en Mateu, perquè l'endemà a les sis del matí volen sortir cap a Barcelona per passar tot el dia al Saló del Manga.

Ja marxant de casa d'en Mateu, la seva mare, Dolors Armadans, em prega que faci explícit un agraïment —que de ben segur comparteix també en Miquel Vallejo— a l'Elisenda Cabero i a en Carles Farreras, «perquè és gràcies a la seva bona feina que en Mateu i en Josep han pogut optar a aquest paper; són extraordinaris».

DE FORA ESTANT

Oratori musical amb accent moianès

Carles Riera

Durant els darrers anys el bisbat de Vic ha anat desenvolupant el projecte «Episcopus» (nom llatí que vol dir 'bisbe') per commemorar una sèrie d'efemèrides relacionades amb diferents prelats que, al llarg dels segles, han regit la diòcesi. S'han fet moltes activitats, però certament la que ha tingut més ressò popular i més èxit és l'estrena d'un oratori musical, titulat *Diàleg patriarcal*, en homenatge a l'abat-bisbe Oliba de Cerdanya, en el mil·lenari del seu inici de l'episcopat de Vic, i a l'intel·lectual i bisbe Josep Torras i Bages, en el centenari de la seva mort com a prelat vigatà. Doncs bé, el senyor bisbe actual, Mons. Romà Casanova, va encarregar la lletra d'aquest oratori al prevere moianès Josep Ruaix i Vinyet, i la música, al prevere anoienc (però resident a Roma) Valentí Miserachs i Grau.

L'estrena pròpiament dita d'aquest oratori va tenir lloc a la catedral de Vic el proppassat dia 12 d'octubre, amb una gran afluència de públic, tanta que no va cabre en el grandiosos edifici. Hi intervingueren l'Orquestra Simfònica del Vallès,

un gran cor (format per més de dues-centes veus, procedents de nou corals de l'àmbit geogràfic del bisbat de Vic més una de Vallvidrera), un cor infantil (d'Igualada) i quatre solistes, tots sota la direcció de l'autor de la música.

L'endemà, dissabte 13 d'octubre, la interpretació de l'oratori es va repetir al monestir de Ripoll, també amb l'església ben plena i amb gent que s'hagué de quedar a fora. La tercera interpretació tingué lloc el diumenge dia 14 d'octubre a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona, igualment ben plena i amb gent que no pogué obtenir la invitació corresponent. En el moment d'escriure aquesta ressenya, encara falten les dues últimes interpretacions: el dissabte 3 de novembre, a la Seu de Manresa, i el dissabte 10 del mateix mes, a la basílica de Santa Maria d'Igualada; en ambdós llocs també es preveu una gran afluència de públic.

El senyor bisbe, agraït per la labor del compositor i del lletrista, els ha nomenats, amb data de 10-10-

Final del concert a la Sagrada Família de Barcelona quan el bisbe de Vic ha lliurat sengles medalles al compositor i al lletrista

2018, canonges honoraris del capítol de la catedral de Vic i, a més, els ha concedit, amb data 2-10-2018, la Medalla Bisbe Oliba, creada recentment a la diòcesi de Vic per a «reconèixer aquelles persones o institucions que, com el bisbe Oliba en el seu temps, s'hagin significat de forma particular pel seu servei a l'Església de Vic en tots aquells àmbits de missió que li són propis».

Val a dir que l'oratori a què fem referència s'estructura bàsicament com un diàleg imaginari entre els dos grans prelats Oliba i Torras i Bages, amb una primera part situada al cim del Montseny i una segona part situada al cim de Montserrat. Ambdós prelats rememoren els mèrits de cada un, recíprocament, i ho aprofiten per a fer una síntesi de la història i de la geografia del bisbat de Vic. En aquest sentit, no hi falten unes oportunes referències a Moià, sigui literàriament (com es pot veure amb les estrofes que reproduïrem tot seguit), sigui musicalment, amb una al·lusió al tema melòdic dels Garrofins.

Ens felicitem, doncs, per l'exitosa realització d'aquest oratori musical amb accent moianès i acabem aquesta ressenya amb el poema (compost per J. Ruai) que cap al final de l'obra resumeix la geografia diocesana:

*Del Pirineu baixant l'esglaonada
t'estens pel Ripollès i el Lluçanès,
raneges el riu Ter i Collsacabra
i t'ajeu a la falda del Montseny.*

*Després enfiles de Moià la ruta,
havent deixat la capital de Vic,
i saltes cap al Bages, on apunta
la manresana seu, gòtic florit.*

*Finalment et detures a l'Anoia,
encerclant els turons de Montserrat,
resseguida també tota una vora
de la Segarra dels Prats i de Calaf.*

*Bisbat de Vic, avances segle a segle
cap a un destí de pau i serenor
que t'han marcat, amb sobirana petja,
els teus savis, fidels i sants pastors.*

Y	S	K	P	F	M	L	U	R	N	D	A	E	V
B	Z	U	O	C	R	U	N	A	U	R	O	P	
E	D	J	L	O	Q	W	T	Z	V	P	A	M	
D	I	W	L	M	T	B	N	A	T	A	L	P	
O	T	S	A	C	E	M	A	R	A	Z	I	R	
L	P	R	N	M	A	Q	K	L	E	Q	Z	O	
L	V	E	C	D	V	S	T	O	V	K	F	Z	
V	L	L	R	T	N	E	T	N	E	P	R	D	
T	Q	O	E	K	M	Y	Q	E	R	U	E	S	
E	Y	G	F	V	V	N	E	S	N	O	I	L	
X	W	N	E	R	U	O	R	N	T	Y	X	C	
Q	P	I	Y	R	R	B	C	T	N	B	E	U	
Z	M	G	V	T	N	O	G	U	E	R	A	R	
F	A	I	G	X	F	U	C	P	S	E	I	C	

SOPA DE LLETRES

Elvira Permanyer

Arbres de fulla caduca

Busqueu el nom de dotze arbres de fulla caduca. Podeu trobar els noms a la pàgina 48.

31 DESEMBRE

MÉS GROSSA QUE MAI

200.000€

NO PAAASSISI

LOTERIA DE CATALUNYA

1r PREMI 200.000€ PER BITLLET DE 10€

00000

GUANYA FINS A 200.000€

21/12/2018

Joan Vilalta, convidat al Museu Memorial de l'Exili

Elvira Permanyer i Sert

El grup de teatre de l'Esplai de la Gent Gran de Moià va ser convidat el 13 d'octubre pel Museu Memorial de l'Exili (MUME) de la Jonquera i per l'Associació Amics del Museu a representar el text memorialístic *Sobreviure a l'horror fent de ferrador*, estrenat el mes de juny a la sala polivalent de l'Esplai de Moià.

Del text memorialístic amb l'estudi de Raül González i editat l'any 2006 per l'Associació Cultural Modilianum amb el títol *Records d'un moianès a Mauthausen*, se'n va fer un guió per a ser posat en escena amb un text narratiu preparat per Elvira Permanyer per tal de contextualitzar els fets recordats.

La representació a la Jonquera es féu a la sala d'exposicions temporals del MUME, amb un so i un acolliment excepcionals, en què la paraula i la música van conjuntar-se de forma esplèndida, creant un ambient que emocionà tothom. En Cosme Homs, en donar veu a les paraules de Joan Vilalta, ens va tornar a fer posar la pell de gallina. La veu profunda del narrador Francesc Picas ens va posar amatents i les notes musicals compostes per Dani Vallejo i els músics de l'Espai

Musical Moià van posar la cirereta a una sessió que no s'oblidarà fàcilment. Entre el públic present hi havia l'alcaldeessa de la Jonquera, Sònia Martínez Juli, el director del MUME, Jordi Font Agulló, i el president dels Amics del MUME, Jordi Cabezas.

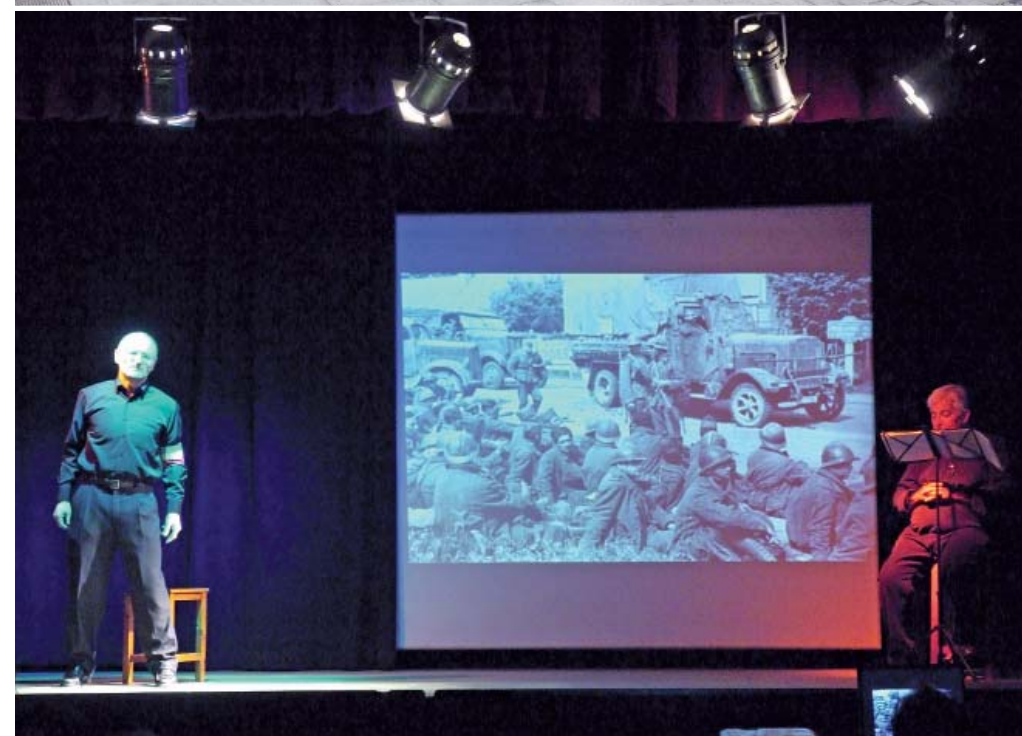
L'anada a la Jonquera es va arrodonir amb una excursió fins al poble de la Vajol i el coll de la Manrella, per on passaren molt republicans, civils i militars, cap a l'exili els mesos de gener i febrer de 1939, entre ells el president Lluís Companys i membres del seu govern, acompanyats pel president del govern basc, José Antonio Aguirre. Veiérem l'escultura en record dels exiliats i visitàrem el monument a Lluís Companys, inaugurat en 1981. Un dia gris, de pluja i vent, ens recordà la difícil travessa que patiren els refugiats cap a l'exili.

El dia 10 de novembre vàrem ser convidats per l'Ajuntament de Castellcir a posar en escena el text de Joan Vilalta davant una vuitantena d'espectadors, que, acabada la representació, van aplaudir uns cinc minuts en reconeixement a la feina feta pels actors i els músics. Una vegada més, una representació per recordar.

**CLÍNICA DENTAL
PUJOL**

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

Delegació moianesa al MUME. Actuació a Castellcir (fot. Alfred Plans)

La Diputació de Barcelona aprova la segona fase d'ajuts per a la modernització dels polígons de la demarcació

► Aquesta segona convocatòria, valorada en 15 milions d'euros, s'engloba dins d'un projecte que permetrà destinar 30 milions d'euros als polígons

► Marc Castells posa en valor aquests equipaments ja que «el futur del país passa per creure en la indústria»

► Es donarà impuls a la modernització dels polígons, mitjançant plans integrals d'alt impacte o projectes de caràcter més específic

Redacció

La Diputació de BaAmb la voluntat d'afavorir el creixement empresarial als polígons de la demarcació, atreure noves oportunitats de negoci i generar ocupació de qualitat, aquest dijous la Diputació de Barcelona ha ampliat fins als 30 milions d'euros els ajuts oferts als municipis per a la millora dels polígons, ampliant, així, els 15 milions d'euros aprovats ja fa un any.

Pel president de la Diputació, Marc Castells, cal posar en relleu la col·laboració publicoprivada ja que «el futur del país passa per creure en la indústria», fet que ha de permetre tirar endavant «projectes seriosos, rigorosos i possibles».

El global d'aquesta inversió permetrà dur a terme actuacions en 56 polígons d'activitat econòmica i impulsar 116 millores o nous serveis

d'infraestructures. A més d'incorporar millores mediambientals o eficiència energètica i apostar per la igualtat d'oportunitats, el suport de la Diputació beneficiarà a 5.901 empreses i 79.388 treballadors.

Cal tenir en compte que, actualment, la majoria dels polígons estan desordenats i una part significativa de la seva superfície és buida, el que deriva en una gestió ineficient dels espais i, en conseqüència, en una manca d'incentiu per als empresaris.

D'altra banda, molts polígons de la demarcació mostren signes evidents d'obsolescència, ja que prop del 58% de les naus i del 48% dels polígons són anteriors a l'any 1978, el que aconsella adoptar mesures de modernització i de millora de la gestió integral. Això provoca, en molts polígons, l'existència d'espais buits, d'infraestruc-

tures deficitàries i d'obsolescència de les instal·lacions.

DUES LÍNIES DE SUPORT

En concordància amb la primera edició del Programa complementari de

modernització de polígons, aquesta segona fase també els projectes que tinguin ajut econòmic de la Diputació s'hauran d'emmarcar en una dues línies de suport previstes: plans integrals o projectes específics, totes dues amb

un pressupost de 7,5 milions d'euros i amb un caràcter plurianual (2019-2020).

La primera línia de suport té per objectiu contribuir al finançament d'intervencions d'alt impacte basades en un plantejament integral

i estratègic. A la primera fase, aprovada fa un any, es va donar suport a 5 projectes que tenien un cost total prop de 10 milions d'euros.

Pel que fa a la segona línia de suport, que fa referència als projectes específics,

té com a finalitat contribuir al finançament d'intervencions puntuals. En aquest cas, durant la primera fase es van impulsar 17 projectes, amb un cost total de pràcticament 11 milions d'euros.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Els projectes inclosos en una d'aquests dues línies de suport hauran de tenir, també, com a objectiu el desplegament o millora de les xarxes de subministrament i evacuació d'aigües, de les xarxes d'energia, de telecomunicacions o dels sistemes de seguretat anti-intrusió.

Alhora, es podran dur a terme accions vinculades a la millora de la mobilitat o a la promoció dels polígons d'activitat econòmica; així com en l'àmbit de la simbiosi industrial o a la construcció, reforma o ampliació de centres de serveis de proximitat per a les empreses dels polí-

gons d'activitat econòmica.

El termini per presentar sol·licituds finalitza el 30 de novembre d'aquest 2018 i, d'entre els criteris de valoració es poden destacar els que fan referència a l'equilibri territorial (població entre 16 i 65 anys, centres de cotització del sector industrial, taxa d'atur registral i renda disponible per càpita), l'adequació de la dimensió territorial, la maduresa del projecte, l'existència de cofinançament, el grau d'obsolescència del polígon, així com el nivell d'ocupació de naus i parcel·les.

També es tindran en compte criteris com el nombre d'hectàrees dels polígons objecte de l'actuació, el manteniment i generació d'ocupació, l'aplicació de criteris mediambientals i d'eficiència energètica i la incorporació d'accions destinades a la millora de la igualtat d'oportunitats.

VIDA MUNICIPAL

Acte a favor dels presos

Xavier Rius

Unes dues-centes persones es van concentrar el dia 16 d'octubre al vespre davant l'Ajuntament de Moià per demanar la llibertat de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, quan feia un any del seu empresonament.

A tres quarts de nou es van deixar anar dotze globus il·luminats, un per cada

mes que els Jordis portaven llavors a la presó. Tot seguit, Jordi Costa, de l'Assemblea Nacional Catalana, va llegir el manifest *Fem la República Catalana*, que en aquella mateixa hora s'estava llegint en molts altres llocs de Catalunya. Es cridaren les proclames «Us volem a casa» i «Llibertat presos polítics».

Dues imatges de l'acte a favor dels presos (fot. X. Rius)

ACTES I ESDEVENIMENTS

Concert de Montserrat Torrent a Moià

Elvira Permanyer i Sert

L'últim dissabte de setembre, a les sis de la tarda, es tingué l'oportunitat d'escoltar una altra vegada una interpretació de la gran organista catalana Montserrat Torrent. Era la segona vegada que venia a Moià. En la primera va venir per estrenar el restaurat i renovat orgue de l'església parroquial.

Montserrat Torrent, de noranta-dos anys, és una dona vital davant els teclats de l'orgue, pedagoga reconeguda internacionalment, difusora de la música per a orgue, fundadora de l'Escola Catalana d'Orgue, distingida per diversos premis, com la Creu de Sant Jordi (1995), la Medalla al Treball President Macià de la Generalitat de Catalunya (2001) o el nomenament com a doctora *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 2008. Actualment continua fent una tasca pedagògica envers el gran públic reivindicant el paper de les persones grans, ja que considera que són un valor afegit amb la seva experiència, que no es pot menysprear.

El concert, organitzat per l'Equip de l'Orgue i el Consell Parroquial de Moià, presentà un programa que permeté escoltar i diferenciar els nombrosos sons de l'orgue en mans d'una gran organista com és Montserrat Torrent.

El concert s'inicià amb peces de dos compositors i alhora organistes hispans del barroc, Sebastián Aguilera de Heredia i Joan Cabanilles, i una peça del compositor i organista alemany Samuel Scheidt, també d'època barroca. No podien faltar en un concert d'orgue obres de Johann S. Bach; seguit de la peça *Obstinat*, una

Montserrat Torrent amb Gerard Romeu (fot. família Romeu Bas)

obra del músic català Xavier Montsalvatge, composta en 1996 i dedicada a la mateixa Montserrat Torrent. Tancà el concert una *Pregària* i el tríptic *El buen pastor* del compositor basc Jesús Guridi.

Un concert ben divers d'orgue, a càrrec d'una intèrpret excepcional, que féu gaudir al públic assistent.

LES ENTITATS INFORMEN

Visites d'art al Moianès

Josep Ubasart i Elvira Permanyer

El dia 20 d'octubre es va fer la segona sessió de la jornada d'estudi sobre l'art barroc al Moianès organitzada per l'Associació Cultural Modilianum. Constava de dues interessants visites a les esglésies i campanars de Santa Maria de Moià i Sant Fruitós de Castellterçol.

Una cinquantena de persones ompliren les places de l'oferta programada per a gaudir d'unes visites comentades, magistrals, sobre el fet de la construcció de les esglésies, les seves traces, les voltes de creueria, els contractes notariais, les formes de finançament, les imatges, capelles, cambrils, retaules i pintures.

Santa Maria de Moià

En un matí tardoral de bonança, sota el creuer de l'església, Irene Abril, doctora en art de la Universitat de Girona, en la seva brillant i documentada exposició, rendia merescut homenatge a l'historiador Josep Galobart i a l'arquitecte Jordi Sarri. Ambdós, l'any 1993, publicaren en el número 8-9 de *Modilianum* un rigorós estudi sobre l'església de Moià i els seus constructors (1673-1749) i l'aixecament planimètric de l'església i el campanar.

Els assistents, tots junts, recorregueren l'exterior del temple per observar la portalada de la façana principal (1677-1683), composició de retaule en pedra, d'entre els més destacats de Catalunya en aquest període, i la porta nord (1677), més sòbria. L'esvelt campanar (1684-1726) presenciava la nostra passejada pel carrer Casanova fins a la volta de canó al cap del carrer.

Retornats a l'església, vàrem visitar la Mare de Déu i el cambril, el patró sant Sebastià, imatge d'alabastre policromat bellament restaurada per l'escultor Camil Fàbregas. La capella del Santíssim, que

guarda el Crist del galleg Francisco Asorey, reconegut com un escultor innovador i important en l'art religiós del segle XX, i l'arqueta funerària gòtica de Pere de Planel·la (1385), moianès i bisbe d'Elna (Rosselló) i després bisbe de Barcelona. En les capelles laterals admiràrem les imatges dels misteris i també la realista i laboriosa maqueta a escala del moianès Josep Fonts. Ens poguérem passejar per la sagristia, pel cor i les galeries que volten la nau central, malgrat la pols i la brutícia.

Per grups ben organitzats ascendírem al campanar per l'estreta escala de cargol. Des de dalt, sota els lleugers arcs de coronació, apareixien formoses les vistes de la plana de Moià i les teulades de la vila. Cal agrair a la parròquia les facilitats donades per a fer la visita i que completés la neteja de la vegetació, feta per diverses entitats, amb la neteja de la colomassa de l'escala.

Sant Fruitós de Castellterçol

Bona part de la tarda del mateix dissabte la dedicàrem a visitar l'església de Sant Fruitós de Castellterçol. En foren els guies Josep Font, de l'Associació Cultural Modilianum i ex-director del Museu de Granollers, i Francesc Miralpeix, doctor en història de l'art i professor de la Universitat de Girona.

Josep Font, després de recomanarnos el llibre de Mn. Antoni Pladevall *Castellterçol, història de la vila i el seu terme*, explicà que l'església va ser cremada l'any 1936, a l'inici de la guerra civil. Se salvaren, amb danys, el cambril, l'altar del Roser i la capella dels Dolors o del Santíssim. Durant la postguerra, l'arquitecte Lluís Bonet Garí va dirigir la reconstrucció de la volta principal, la coberta, la façana i va projectar la ubicació del retaule del Roser.

Visites a les esglésies parroquials de Moià i Castellterçol (fot. Roser Portet i Josep Canamasas)

En la paret de migdia, des del 2005 s'hi exposen sis obres del pintor vigatà Marià Colomer i Parés, pintades en 1806. Autor d'obra religiosa, didàctica, molt reconeguda en tot el bisbat, els quadres representen les etapes de la vida de l'antic patró del poble sant Víctor, i el trasllat de les seves relíquies, en processó, des de Montserrat a Castellterçol. Aquestes pintures inicialment s'ubicaven en el cambril i desaparegueren probablement en 1936 per a reaparèixer en el Museu de Granollers; un cop identificades i degudament restaurades, han retornat al seu temple.

L'altar major és presidit per la imatge del patró sant Fruitós. A la dreta, al fons, hi ha la capella dels Dolors, sufragada pel paborde Francesc Orriols. A l'esquerra, dues capelles, el cambril de la Mare de Déu i l'altar del Roser. Al fons, l'accés al majestuós campanar.

Francesc Miralpeix recalrava la bona col·laboració per a restituir les pintures dels fons museístics als llocs d'origen, a fi

que poguessin ser llegides i enteses en el seu context històric i descobrir què representaven: devocions, fets miraculosos, vides de sants, tot per a despertar la religió dels veïns.

Pujàrem al cambril, original, modest. Com en tants altres llocs, els artistes i artesans treballaven cornises i motlluratges de guix, pintats i decorats semblant jaspis, marbres i alabastres de bona aparença plàstica. A l'escala del cambril, a cada banda, Miralpeix ens féu adonar de l'original volta de «cul de llàntia», tècnica difícil, descrita —ens deia— en el llibre-tractat de Juan Caramuel *La arquitectura civil recta y oblicua*, de 1678, que va exercir una influència considerable en el desenvolupament de la tècnica del barroc.

L'acceptació de les jornades per a conèixer l'art barroc al Moianès ens esperona a organitzar, quan sigui possible, noves trobades per a estudiar i apreciar el ric patrimoni artístic del nostre entorn més proper.

Notícies del Cercle

Cercle Artístic del Moianès

Durant els mesos d'octubre i novembre hem iniciat les activitats ordinàries del Cercle Artístic: les classes del dimarts amb la Marina Berdalet, les sessions de dibuix per a infants del dijous a Calders i del dissabte a Moià.

Per altra banda, el grup de *sketchers*, dibuixants, del Moianès hem assistit a les trobades per a dibuixar que s'han organitzat a la nostra comarca i en comarques veïnes (el dia 13 d'octubre a la Seu de Manresa, amb més de quaranta participants; el dia 20 a Vic, celebrant el 61è *sketchcrawl* mundial; el dia 21 a Santpedor i, finalment, el dia 4 de novembre a Sant Quirze Safaja, en la Fira de Tardor d'aquesta població).

Cal destacar també que s'han iniciat les xerrades a la biblioteca, amb una de la pintora i artista moianesa Aida Mauri, que ens va parlar de composició, llum i color.

Per últim, notem que en aquest número de LA TOSCA volem iniciar una nova col·laboració amb la revista. Consisteix en la publicació d'un dibuix/*sketch* d'un dels dibuixants habituals del grup de *sketchers* del Moianès, juntament amb un text del mateix dibuixant on expressarà la seva visió del dibuix i de l'experiència de dibuixar. Aquesta primera col·laboració l'acompanyem amb un dibuix de Magí Mas, de Manresa, que ha escollit una imatge del campanar de Moà.

Sketchcrawl, esbós, apunt, croquis...

Magí Mas i Font

Una pràctica del dibuix, per a mi apassionant, ja que entre els seus practicants alguns dels denominadors comuns entronquen també amb una filosofia de la vida: compartir, col·laborar i aprenentatge cooperatiu!

El podem practicar sobre qualsevol suport (paper, cartolina...), tot i que la majoria ho realitzem en una llibreta o bloc, que s'acaba convertint en un autèntic quadern de viatge. També es pot realitzar amb qualsevol tècnica, i la veritat és que l'aprenentatge tècnic que he experimentat des que el practico amb els companys ha estat molt enriquidor.

El suport que utilitzem condiciona la tècnica. Per exemple, el croquis que acompanya aquest article, el campanar de Moià, està realitzat sobre paper «Meirat» de 600g/m2 de fibres de lli fabricat seguint les tècniques artesanals japoneses, un paper molt bo però molt exigent, no suporta la goma d'esborrar... Per això vaig descartar el llapis i vaig fer directament les taques de color amb aquarel·la i després les vaig perfilar amb el retolador calibrat.

Per a mi el secret d'un bon esbós és mantenir les proporcions i donar-hi perspectiva. En aquest sentit, els dibuixos urbans són els millors, ja que podem trobar força volums diferents que ens hi ajuden. A més de la composició artística hi ha els colors... Penso que cal utilitzar-los per a expressar aquella emoció que ens desperta l'objecte escollit, no oblidant dues premisses: ressaltar els volums amb les seves ombres i que, com diuen els aquarel·listes, menys és més!

Animeu-vos a participar en les trobades de *sketchcrawl* que organitza el Cercle Artístic del Moianès. Coneixereu indrets i persones que compartim un objectiu comú: passar-ho bé tot dibuixant!

Dibuix de Magí Mas

Biblioteca Municipal 1 d'Octubre

Continuem amb les activitats del programa Bibliolab de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. A l'octubre es va fer el taller d'origami màgic: tenint com a base l'art de l'origami i la papiroflèxia, es va introduir la màgia dels circuits elèctrics, podent així il·luminar la figura de paper. Al mes de novembre el taller va ser sobre la impressió en 3D: es va explicar com funciona una impressora 3D per a conèixer-ne els mecanismes i simular a través d'un llapis 3D per a crear els propis dibuixos en volum.

El divendres 26 d'octubre es va fer l'hora del conte *Éssers diminuts fabulosos*, amb la rondallaire Glòria Arrufat. Allà on anem hi ha éssers diminuts, a casa, dins el rebost, al llit... Oi que de vegades desapareix la xocolata i ningú no se l'ha menjada? Una hora del conte per a conèixer follets, minairons, dames d'aigua... que anava lligada amb l'exposició que aquells dies va presidir l'entrada de la biblioteca.

La pintora Aida Mauri va fer la xerrada «Composició, llum i color» en el marc

del cicle de tardor del Cercle Artístic del Moianès.

La tertúlia «Llegir el teatre», conduïda per Elvira Permanyer, va ser sobre l'obra *Cartografía de una desaparición*, de l'autor uruguaià Sergio Blanco. La sortida al TNC (Teatre Nacional de Catalunya) es va fer el divendres 2 de novembre; aquesta vegada, però, es va veure l'obra *Kassandra*, del mateix autor, interpretada per Elisabet Casanovas i dirigida per Sergi Belbel. Al club de lectura de novel·la, a càrrec de Marian Baqués, es va comentar *Tres dies i una vida*, de l'escriptor francès Pierre Lemaître.

El divendres 9 novembre es va fer l'hora del conte *Les formigues també ballen*, a càrrec de la rondallaire Ada Cusidó: una sessió per a menuts, on els pares també van participar amb cantarelles, moixaines i jocs de falda.

L'escriptora moianesa Imma Llonch va presentar el tercer llibre de la col·lecció «Els Marrecs de Montbrú», *L'Eric i la vergonya empipadora*, juntament amb la il·lustradora Helena Portella i Daniel Tomàs. Va ser un acte molt concorregut i amb la lectura del conte presentat. Després de l'acte hi hagué un refrigeri per a tothom.

El 13 de novembre es va realitzar el laboratori de lectura *El llop ha tornat*, en què les famílies van poder gaudir dels contes tradicionals —on el llop és presentat com a personatge dolent— i descobrir llibres on el llop fa un paper completament diferent. Estones de lectura compartida que es van complementar amb un petit taller i un berenar a casa del Senyor Conill.

I de cara a les festes de Nadal que ja s'acosten us convidem a participar en els tallers de Nadal i venir a l'hora del conte que es farà el pròxim 28 de desembre.

Ada Cusidó (fot. BM 1-O)

Presentació del llibre d'Imma Llonch. Laboratori de lectura (fot. BM 1-O)

Museu de Moià

Vine a veure'ns

Visita el Parc Prehistòric de les Coves del Toll en el seu horari habitual de 10:30 a 19 h fins al 9 de desembre. Havent passat el pont de la Puríssima s'estableix l'horari d'hivern, de 10:30 a 15 h.

JEP 2018

Amb motiu de les Jornades Europees de Patrimoni (12-14 octubre), un any més i amb la voluntat d'acostar la cultura a tothom, el Museu Municipal i el Parc Prehistòric van organitzar diferents activitats gratuïtes per a tots els públics. Enguany un centenar d'assistents van poder gaudir-ne.

La Universitat de Sydney a les Coves del Toll

Durant el mes d'octubre, Victoria Tran, una estudiant de la Universitat de Sydney, compositora i arqueòloga, ha realitzat treball de camp al Parc Prehistòric de les Coves del Toll per al seu projecte universitari *Archaeo-Acoustics*, en el qual investiga les propietats acústiques de la cova del Toll. Amb aquestes estades d'estudiants i inves-

tigadors del país i de l'estranger que escullen el sistema càrstic de les coves del Toll per a les seves recerques, queda palesa, un cop més, la importància de les formacions geològiques del Toll, habitades en època prehistòrica, a nivell nacional i internacional.

Nadal al Museu de Moià

S'apropa de nou el Nadal i us fem saber que enguany el Museu de Moià organitzarà activitats didàctiques per als dies laborals (sense escola) de desembre i gener. Per a més informació, adreceu-vos a la nostra web o al telèfon del museu.

Visita dels bombers

La tercera setmana de novembre ha estat l'escollida pels diferents torns de Bombers de Moià que en el seu període de formació anual han visitat el Museu i el Parc Prehistòric de les Coves del Toll per situar-se en els diferents equipaments municipals que tenen característiques totalment diverses i estudiar les mesures de seguretat idònies per a cada cas i les possibles i millors formes d'actuació en cas d'emergència.

Colla Llaç d'Amistat 2018

Un any més la colla sardanista de Moià, Llaç d'Amistat, ha acabat la temporada de concursos. Una temporada que, per a nosaltres, ha estat molt profitosa.

Hem anat a la Territorial de les comarques barcelonines, on hem participat en cinc concursos i on hem aconseguit: un primer lloc a Berga, tres segons llocs a Òdena, Sant Vicenç dels Horts i Vilanova i la Geltrú, i un tercer lloc a Vic. Amb tots aquests resultats hem quedat en el tercer lloc dins la classificació general. Una bona posició.

Enguany per primer cop també ens vam atrevir a participar en el Campionat de Catalunya, on, després d'un sisè lloc a Sabadell i Perpinyà en la primera fase, un quart lloc a Vic i Vilanova i la Geltrú en la repesca i amb tres primers llocs (Sit-

ges, Terrassa i Girona) en la fase final del grup B, hem quedat guanyadors d'aquesta classificació.

Ara només esperem la pròxima temporada poder fer un salt a la màxima categoria, grup A, i lluitar amb les colles més bones de Catalunya per aconseguir la millor posició possible.

També volem destacar que vam estar com a colla lliure en el conegut concurs de la Catedral de Barcelona, on vam aconseguir un molt valuós tercer lloc d'un total d'onze colles veteranes participants.

I volem donar, des d'aquí, les gràcies a tota la gent que ens segueix a les xarxes socials, la qual cosa ens dóna suport i ganes de tirar endavant. I, no cal dir-ho, agrair molt especialment als nostres entrenadors la fe i la gran paciència que tenen amb nosaltres i que fa que cada dia puguem millorar els nostres resultats.

Esperem amb molta il·lusió que l'any vinent ens porti nous èxits i puguem anar escalant posicions en els dos campionats en què participarem.

Gràcies a tothom.

Colla sardanista Llaç d'Amistat

Victoria Tran. Bombers a les coves (fot. Museu de Moià)

MOIANÈS

El CACiS de Calders, exposició a Manresa

Roser Portet

El Museu Comarcal de Manresa ha acollit, del 19 d'octubre al 25 de novembre, l'exposició «El Forn de la Calç, de la indústria minera a la indústria cultural: Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat».

El Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat (CACiS) El Forn de la Calç es troba al municipi de Calders, a cinc quilòmetres del nucli del poble. El centre és una iniciativa privada sense ànim de lucre fundada l'any 2008, gestionat per l'Associació Cultural d'Amics de CACiS i amb el suport de l'Ajuntament de Calders i la Generalitat de Catalunya. Enguany celebra deu anys d'activitats a l'entorn de la pràctica artística contemporània.

Tal com es defineixen en el mateix centre: «És un projecte d'acollida internacional d'artistes i elaboració de projectes on la relació amb l'entorn natural i la reflexió sobre la pràctica artística i la seva intervenció social, natural i humana són el centre.» Ofereix en paral·lel el seu projecte pedagògic dissenyat per artistes i educadors. Amb la programació de quatre o cinc exposicions temporals anuals amb l'objectiu de desenvolupar, impulsar i difondre projectes basats en els nous llenguatges contemporanis de les arts visuals. Alhora, el CACiS vol donar a conèixer

el patrimoni industrial dels forns de calç, exponent del patrimoni industrial, i altres formes d'arquitectura catalanes, patrimoni industrial que també té el seu lloc reservat en la mostra.

Per a aquesta exposició s'han escollit vint-i-tres artistes de diferents disciplines entre més de cent projectes, molts d'ells fets al CACiS, una representació de la diversitat dels seus deu anys de vida i sobre la relació que mantenim amb la natura i el territori.

Sembla paradoxal aquest afany per conservar l'obra efímera, l'experiència artística, un constant aprenentatge; per tant, digne de conservar i conèixer; sempre entenent que les obres exposades tenen un pes important perquè tenen sentit en el lloc i el moment determinants, i és així com cal entendre-ho en l'exposició, amb aquesta intenció d'anar més enllà de l'obra en

si, de conèixer també el seu context i tot el projecte del CACiS. En l'exposició hi trobem aquesta necessitat de deixar documentats i preservats els projectes, ens trobem amb unes obres d'art impossibles de romandre en la seva totalitat —moltes d'elles embolcallades o engolides en l'entorn per al qual han estat creades—, però sí amb un gran interès de ser conegudes i transmeses.

Exposició sobre el CACiS al Museu Comarcal de Manresa (fot. R. Portet)

Castellcir per la igualtat de gènere

Francesc Rochel i Vara

El diumenge 4 de novembre i seguint amb el cicle de conferències-col·loqui dedicades a l'«Enfortiment de la ciutadania activa» i organitzades per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Castellcir, vam dedicar una sessió cinematogràfica a promoure i parlar de la igualtat de gènere. D'aquest cicle ja en vam parlar en el número 776 de LA TOSCA, en l'article «Castellcir: gotes d'emotivitat, lluita, salut, sofriment i prevenció».

Per a aquesta ocasió vam triar la pel·lícula *La font de les dones* (2011), del director francès Radu Mihaileanu. Cal destacar que va ser la primera pel·lícula a obtenir la qualificació de «Especialment recomanada per a promoure la igualtat de gènere». Una qualificació que va ser atorgada per l'organisme d'àmbit espanyol Instituto de la Cinematografía y Artes Audiovisuales (ICAA), amb ordre núm. 18717, recollida en el BOE de l'11 de novembre del 2011.

Abans de començar la projecció, la nostra veïna Rosa Padilla, psicòloga i que realitza actualment el treball final de postgrau de la Universitat Autònoma de Barcelona sobre igualtat de gènere, ens va fer una exposició dels diferents punts importants a tenir en consideració per a aprofundir en el tema, com són les definicions de gènere i de la perspectiva de gènere. Semblantment, ens va fer una introducció als diversos factors de discriminació de les dones i violència de gènere amb les singulars formes de manifestar-se, i també sobre el mite de l'amor romàntic.

Als assistents se'ls va lliurar un programa de mà on quedaven reflectits tots aquests punts, amb l'afegit d'un apartat on s'indicaven les lleis vigents en l'àmbit de drets humans, a Catalunya i a l'Estat espanyol.

En una segona intervenció i per introduir-nos de ple en la pel·lícula, l'organització de l'acte va donar, de manera resumida, unes pinzellades sobre alguns apartats a tenir en consideració per a acostar-nos a l'obra cinematogràfica del director Radu Mihaileanu. Aquest director va néixer a Bucarest (Romania), el 23 d'abril de 1958, però és de nacionalitat francesa. Es tracta d'un director molt compromès amb la seva obra. Destaquem una pel·lícula de gran èxit com va ser *El concert* (2009).

De la pel·lícula podem dir-vos que és una comèdia dramàtica, ambientada en una població rural d'algun país àrab sense especificar. Les expertes indicacions del director fan que els espectadors tinguem la sensació, en tot el temps que dura la història, d'entrar com a observadors dins la comunitat per a viure molt de prop les diferents vivències dels personatges, com poden ser: converses, costums, lluites, discussions familiars, amors, desigs, mancances, jerarquies, febleses, arrogàncies masculines, violències de gènere, espais oberts i amb una altra dimensió de la valoració del temps.

El cartell publicitari de la pel·lícula és un bon argument per a entendre que som davant una obra totalment coral, focalitzada en la seva protagonista principal, la Leila (Leila Bekhti, 6 de març de 1984).

En aquest poblat, i entrem en l'argument, les dones, com un costum de servei, són les responsables d'anar a buscar l'aigua per a les seves famílies en un lloc llunyà i difícil. Aquesta tasca perillosa comporta accidents i fins i tot la pèrdua de més d'una criatura per la caiguda d'una mare embarassada.

La Leila planteja a les dones de la comunitat que potser comença a ser l'hora de canviar mentalitats i els fa veure que

han de ser els homes els qui portin l'aigua al poble o cercar la solució per a poder tenir l'aigua canalitzada dins la petita població. Aquesta política de les dones de la comunitat és presa pels homes com un greuge i una desobediència de l'autoritat i submissió de la dona envers els homes. Elles mantenen el seu criteri i convoquen una vaga d'amor: és la seva força i la seva lluita, que porten fins a les últimes conseqüències amb la solidaritat i cohesió de tot el grup. Aquesta és la història d'un fet, amb tot el seu dramatismes, que ens demostra que les revoltes són necessàries per a aconseguir coses.

El director va voler fer un petit homenatge a les dones dient que la pel·lícula és un crit d'amor a les dones àrabs. Tota la pel·lícula està embolcallada de cançons amb arrels locals, traduïdes i amb molta força en les seves lletres.

Potser en veure aquesta pel·lícula amb la nostra mentalitat occidental podem caure en el parany que aquests fets ens poden ser llunyans i fins i tot anecdòtics. Pensar així pot ser un gran error, ja

que segurament les dones de la nostra cultura occidental, preses una a una, tenen ben segur la seva particular font per a lluitar. Lluites diverses i emmarcades, en alguns casos, en les raons que ens va expressar Rosa Padilla.

Dins les pinzellades tècniques, volem destacar, per si pot ser del vostre interès, la magnífica feina com a compositor del músic Armand Amar. Amar va aconseguir el premi César 2010 (França) a la millor música original i també al millor so

per l'esmentada pel·lícula *El concert*. Per aquest motiu vam fer arribar al programa de Catalunya Música «El violí vermell», dirigit per Xavier Cazeneuve, una proposta d'emissió tenint com a protagonista la descoberta de la música d'Armand Amar. El suggeriment va reeixir i fa poc que es va emetre el primer programa dedicat a la música no cinematogràfica del compositor. Posteriorment hi haurà un segon programa dedicat a les seves composicions per a cinema. (Si us voleu atansar a la seva música, podeu anar a la pàgina web del programa).

Degut a la llargada de la pel·lícula (2 h 16 min), no vam poder fer el col·loqui previst, però ben segur que a les persones que van venir algun element de la pel·lícula els servirà per a poder, si més no, reflexionar sobre el tema. En el fons, és la finalitat d'aquestes trobades.

Des de Castellcir, i aprofitant el títol de l'article, us volem desitjar a totes i a tots, de cara a les pròximes festes de Nadal, els millors desigs perquè la igualtat i la convivència no

siguin un fet aïllat d'alguns dies engalanats, sinó una manifestació present, constant i evolutiva durant tot l'any.

Potser cal acostar-nos entre tots a les diferents cultures i vèncer la separació cultural dels blocs Orient-Occident. Així, i en relació a la història de la pel·lícula, us detallem per acabar el significat de la salutació àrab *as-salām alaykum* («la pau sigui amb vós»), *wa-alay-kum as-salam* («i amb vós la pau»).

Pau per a tothom.

Promocionem el destí turístic del Moianès

Consorci del Moianès

Visita dels instagramers al Moianès (fot. Consorci del Moianès)

Des de l'Àrea de Dinamització Turística i Comercial del Consorci del Moianès i amb el suport de la Diputació de Barcelona, aquest mes de novembre s'han fet tres accions de promoció turística de la marca Paisatges de Barcelona, que inclou les comarques d'Osona, el Moianès, el Bages i l'Anoia.

La primera de les accions, el dia 9 de novembre, va consistir en un Fam Trip anomenat Barcelona Landscapes, en el qual ens van visitar deu instagramers d'Anglaterra que van poder conèixer diferents recursos turístics de la comarca i van degustar els productes de la terra.

El dissabte dia 10 de novembre la productora Colours Communication Group, empresa que produeix documentals d'història i viatges per a La 2 de TVE i que distribueix a nivell internacional, va venir al Moianès a fer un reportatge sobre paisatges de Barcelona, centrat en la nostra comarca.

I, per últim, el dia 13 de novembre vam rebre el darrer Fam Trip, en el qual cinc agències de viatge amb seu a Barcelona i que treballen amb clients internacionals van visitar-nos per conèixer els recursos turístics que tenim i vendre'ls als seus clients.

El Moianès és un destí turístic ben interessant per diversos factors: la natura i el paisatge, els productes alimentaris de la terra i de qualitat, la restauració, els recursos turístics, la seva ubicació i la proximitat a Barcelona... entre altres, que han estat molt ben valorats per tots aquests visitants.

Esperem que entre tots puguem promocionar el destí turístic del Moianès i atraure turistes i visitants que incideixin en l'activitat econòmica del territori.

Com sempre, el Moianès ve de gust!

Conferències i exposició sobre la restauració del monestir

David Prat

El 14 d'octubre es va inaugurar a la Casa de Cultura de l'Estany l'exposició *Més d'un segle de restauracions arquitectòniques al monestir de Santa Maria*, comissariada per l'arquitecta Mireia Barnadas, redactora del Pla Director del Monestir, i es va celebrar la primera jornada d'un cicle de conferències.

Els restauradors Mireia Farrerons i Francesc Tornero, de l'empresa Vicus SCP, van pronunciar la conferència «La restauració de la columnata romànica del claustre (2017)». Segons van explicar, les anàlisis prèvies a la restauració van mostrar que la presència d'argiles en la pedra de la columnata és la causa de les microfissures que malmeten la pedra. Les argiles, quan es mullen, s'expandeixen i produeixen esquerdes que acaben provocant el desplacatge de la pedra. També es va detectar un excés d'humitat, morters de reposició (provinents d'anteriors restauracions) visualment desagradables i, a les parts baixes dels murs, una quantitat de

sals molt per damunt del que és desitjable. Tots aquests problemes s'han hagut de resoldre aplicant una sèrie de mesures com la neteja, la dessalació, l'adhesió de fragments despresos, el tancament d'esquerdes, el repicatge de morters, la projecció d'abrasius, la consolidació, el rejuntat i el tractament de líquens.

La segona conferència del matí, «La rehabilitació del claustre (2015-2017)», va anar a càrrec de l'arquitecta Meritxell Inaraja, que fou la responsable del projecte. Va explicar que ha calgut restaurar la coberta del claustre perquè amb el pas del temps s'hi havien produït filtracions que afectaven la columnata i l'estructura de formigó de la darrera restauració. Però, a més a més, la pluja que queia a l'interior del claustre també acabava incidint en la columnata per culpa dels esquixos.

Calia resoldre, doncs, aquests dos problemes de manera que la recollida de l'aigua tingués la mínima incidència visual i alhora facilitant les tasques de manteniment d'ara endavant, i la principal dificultat era com expulsar l'aigua de la coberta evitant la instal·lació de baixants. La solució ha estat instal·lar una canal perimetral de xapa de coure que condueix l'aigua a quatre gàrgoles situades als angles. Aquestes gàrgoles expulsen l'aigua de la pluja i l'aboquen sobre quatre pous de drenatge que assegurin que l'impacte sobre la columnata en forma d'esquixos sigui mínim.

La jornada va acabar amb una visita del claustre i el sobreclaustre per a observar el resultat dels treballs. Una seixantena de persones van assistir a l'acte.

Francesc Tornero i Mireia Farrerons, de l'empresa Vicus SCP (fot. D. Prat)

Mirada comunitària a l'Àrea de Serveis a les Persones del Consell

Consell Comarcal del Moianès

L'equip tècnic de l'Àrea de Serveis a les Persones (joventut, ensenyament, migracions, dependència, envelliment actiu, igualtat i serveis socials bàsics) aquest mes de novembre està treballant i rebent formació, amb el suport de la Diputació de Barcelona, sobre el **treball social comunitari en l'àmbit dels serveis socials bàsics** amb l'objectiu d'identificar necessitats i realitats del Moianès per a poder dissenyar i definir projectes i espais comunitaris.

La mirada comunitària en aquest àmbit és una de les línies de treball que es va prioritzar en el procés de dissenyar el model de l'Àrea. Fer aquest treball conjunt amb tot l'equip ha permès d'enfortir els coneixements metodològics i tècnics per a impulsar projectes des de l'orientació comunitària.

Aquest últim trimestre, des de l'Àrea s'estan desenvolupant diferents activitats i projectes adreçats a la població de la comarca:

—S'inicia l'**Espai edu.moianes** per als alumnes de 6 a 12 anys a tots els municipis. A Moià el servei s'oferirà els dimarts de les 5 a 2/4 de 7 de la tarda.

—El 20 de novembre, **Dia internacional dels drets dels infants**, les escoles del Moianès realitzaran, durant el temps del migdia, diferents activitats amb la participació dels alumnes.

—**Activitats juvenils:** s'estan realitzant tallers de fotografia amb mòbils per a joves en diversos pobles de la comarca; a Castellterçol hi han participat vuit joves d'entre 12 i 17 anys; a mitjan novembre s'iniciarà a Santa Maria d'Oló i està previst que durant el desembre es dugui a terme a Calders. L'objectiu és construir una mirada crítica de la realitat a través de dinàmiques d'expressió i exploració fotogràfiques a partir de la pràctica i la valoració crítica de l'ús actual de les fotografies en les xarxes socials.

També està previst dur a terme un curs intensiu de monitors/es de lleure infantil i

juvenil durant el període de vacances de Nadal. Constarà de cent hores lectives i vint-i-cinc de treball virtual. Per a l'obtenció del títol caldrà també dur a terme unes pràctiques de cent seixanta i redactar una memòria. Els curs està obert a totes aquelles persones que estiguin interessades a formar-se per a treballar en el món del lleure socioeducatiu amb infants i joves.

—**Setmana de les professions:** el 22 de novembre estava previst que comencessin unes jornades professionals per a alumnes de l'Institut Moianès i l'Institut Escola de Castellterçol. En total es preveien cinc jornades de diferents àmbits: esportiu, alimentari, benestar i estètica, mecànica i fusteria i agrària i ramaderia. Es comptava amb la col·laboració de diferents professionals i empreses del Moianès per la seva experiència acadèmicoprofessional i oferir visites a instal·lacions i tastets pràctics dels diferents oficis. L'objectiu és poder oferir als joves la motivació necessària per a continuar estudiant o per a obrir-se camí en l'àmbit laboral.

—**Envelliment actiu:** el 26 d'octubre es va realitzar la primera caminada «Mou-te pel Moianès!» a l'Estany, amb més de quaranta participants. Aquest cicle de caminades destinada a gent de més de 60

anys es durà a terme en diversos municipis del Moianès l'últim divendres de cada mes, visitant algun espai característic del municipi que l'acull. També s'han realitzat xerrades sobre consum a Collsuspina, l'Estany i Santa Maria d'Oló, amb un total de vint participants.

—En el marc del **Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones** (25 de novembre), des de l'Àrea s'ha donat suport als municipis per a la realització d'activitats i actes de **#prouviolenciamasclista**. També s'han programat tallers de contes amb perspectiva de gènere a les escoles i dues xerrades per a les famílies. En l'àmbit de la gent gran s'han organitzat activitats d'empoderament a través de les experiències de vida dels participants.

—**Migracions:** el mes d'octubre es va posar en marxa el projecte «Lletres per a tothom», un projecte que pretén alfabetitzar en català totes aquelles persones nouvingudes al territori o que per motius personals no van poder gaudir d'una educació primària. El mateix mes s'inicià l'activitat del Consorci de Normalització Lingüística al territori, amb un curs de català bàsic, ofert a les instal·lacions de Can Carner.

Notes terçolenques

Ramon Puig

Commemoració de l'1 d'Octubre

Amb notable concurrència que gairebé omplia la plaça Prat de la Riba, va tenir lloc l'acte central de l'ANC castellterçolenca per commemorar la històrica jornada del Primer d'Octubre del 2017. En el relat molt minuciós d'aquell dia especial, amb els molts i molts protagonistes que aquí no enumerarem, l'emoció anava agafada de la mà de l'èpica, però també de la cança, ja feliçment passada, de la incòg-

nita de si vindrien a segrestar les urnes, entre moltes altres incidències.

Les nombroses intervencions oratòries anaren acompanyades pel director de la Coral, Ferran Miró, ajudat pel teclat. Domènec Miró fill obrí el torn explicant la forta responsabilitat de rebre l'encàrrec de dirigir la votació; el seguien una bona desfilada de vilatans de totes les edats: adolescents que «guardaren» les entrades del poble per tal d'avisar si venien

Sessió formativa en treball social comunitari (fot. Consell Comarcal)

forces policials a la recerca d'urnes, joves informàtics que, davant el boicot continu a la xarxa que empresonava el cens, feren les anomenades pàgines web «emmirallades» que, com aus fènix del món informàtic, renaixien de les cendres de les tallades cibernètiques...

Les històriques cançons *No és això, companys, no és això* i *Abril-74*, de Lluís Llach, en la veu d'una jove Carme, acompanyada al teclat per l'esmentat Ferran Miró, feren un digna cloenda. No cal dir que l'ombra de Toni Comín hi fou molt present.

Concert del col·lectiu Ovidi4

La gent somriu en saber de les qualitats musicals i artístiques del líder cupaire i ex-diputat David Fernández. Aquest, juntament amb l'autor i rapsode Xavier Caño i el duet valencià format per Mireia Vives i Borja Penalba basant-se en el compromís nacional i social del mític i recordat cantautor d'Alcoi, vesteixen un llarg espectacle amb acompanyament de moltes fotografies de personatges punters, tant del país com internacionals, en defensa dels valors de la justícia. A tall d'exemple, *El sofà*, de Feliu Ventura, dedicat a Toni Comín, a la columna Guillem Agulló, jove valencià assassinat, homenatge al Pri-

mer d'Octubre, ironies sobre el pujolisme i sobre Millet... No faltant-hi les mítiques cançons de l'Ovidi, *La samarreta* i *La fera ferotge*. Records per a Neus Català, supervivent dels camps de concentració. Poemes dedicats a Xirinacs, Mandela i Angela Davis... En clau castellterçolenc hom homenatjà els batlles Francesc Prunera (afusellat el maig del 39) i les pintures dedicades a l'exili de Franch Clapers. A la una de la matinada i amb tot el Centru dempeus, els aplaudiments posaren calurosa cloenda a l'acte.

Conferència de Jordi Domingo

Dins aquesta moguda primera quinzena d'octubre, l'advocat Jordi Domingo féu un repàs actualitzat d'empresonats i exiliats, i de l'estratègia independentista actual, esmentant el que ell creu esperit venjatiu del poder central i exposant la mala impressió rebuda en la visita personal al local de Ferraz, seu del PSOE, i el que va poder sentir sobre el manteniment en presó dels dos Jordis. Fou implacable amb la institució monàrquica, tant amb el rei emèrit com amb el mateix Felip VI, amb dures afirmacions sobre el 23-F pel que fa al primer i respecte al discurs polèmic del 3 d'octubre pel que fa al segon.

Penèlope, l'Odissea d'Homer a Oló

Josep Canamasas

Gairebé durant dos anys, entre el 2015 i el 2016, tots els actes o esdeveniments que passaren al poble van ser filmats per l'equip d'Eva Vila i Purí, de pare olonenc. Vila és la directora i guionista de *Penèlope*, el seu tercer llargmetratge. Primer va ser *B-Side* (2010), la cara B de la música barcelonesa, i en el 2014 *Bajari*, un documental dedicat als artistes flamencs.

Es podria dir que la idea inicial era explicar com es vivia en un poble de la Catalunya rural i, per això, es van filmar els actes de la festa major, els bastoners, els gegants, el futbol, la vida social, les eleccions municipals i comarcals... En total, un munt d'hores (algun dia s'hauria de parlar de què se'n fa, d'aquest material). Més endavant va filmar dos veïns del poble, Carme Tarté Vilardell, la seva àvia, i Ramon Clotet Sala, un veí del nucli antic. El resultat va ser *Penèlope*, una versió femenina de l'*Odissea* d'Homer en què Ulisses ja no és l'heroi.

El rodatge es va fer a Oló, encara que també hi ha uns plans aeris de Montser-

rat. L'altra peculiaritat és que cap dels artistes que hi surten no és professional, s'estan representant a si mateixos, i això, segons la directora, aporta moltíssim a la història.

La pel·lícula va quedar enllestida l'any 2017 i els dies 9 i 10 de novembre d'aquell any es va presentar al Festival de Cinema Europeu de Sevilla per a competir pel «Giraldillo de Oro». No va guanyar el premi, però va tenir molt bona crítica.

El 4 de maig del 2018 es presentà al D'A Film Festival de Barcelona, on molts olonencs que més o menys havíem participat en la filmació vàrem ser convidats. Finalment, davant més de tres-centes persones, el dia 2 de setembre, es va fer la pre-estrena a l'Espai Hemalosa d'Oló amb presència de la directora i un dels protagonistes, ja que malauradament la Carme Tarté havia mort l'any anterior a la edat de noranta-vuit anys. El públic va poder gaudir de la relectura que fa de l'obra, ja que, en paraules de la mateixa Vila, ella «mai s'havia cregut el final de l'*Odissea*».

Concert del col·lectiu Ovidi4, a Castellterçol

Eva Vila, el dia de la preestrena a Oló (fot. J. Canamasas)

LLETRES

Versos diversos...

Baltasar Fonts

Crear un món en petit i, un cop construït, veure aquest *pessebre* des de fora, des dalt, del mig... I, observant-lo, veure'ns a nosaltres mateixos, les nostres cases, els nostres camins, les bones intencions.

Nit de Nadal

La gent reposa
colgada al llit.
El llop no gosa
moure brogit.
D'un vell estable
mal ajustat
la llum eixia.
Fuig el diable.
La nit és dia.
Jesús és nat.

El bou recula
poquet a poc.
«Decanta't, mula,
per fer-li lloc.»
Oh meravella!
Penja una estrella

Tot plegat s'assembla molt a un joc d'infants, ves per on. El poeta Guerau de Liost (Jaume Bofill i Mates) fa el seu particular pessebre amb aquests versos. Espero que us agradin. I que tingueu un Nadal ple de bons moments!

de l'embigat.
Les profecies
són aquests dies.
Jesús és nat.

La neu afina
xòrracs avall.
Canten el gall
i la gallina.
Els àngels broden
el cel d'estrelles.
Els pastors roden
amb vestits nous
perdent els bous
i les esquelles.

Dins *La ciutat d'ivori* (1918)

Fot. C.I.C. - Moià

El nom de Moià

Marian Baqués

L'origen del nom de Moià sembla que prové d'un gentilici. «La teoria actualment acceptada és que *Moià* ve del nom personal romà MODIUS, seguint el procés MODILIUS>MO(DI)LI-ANU>*Moià*» (Carles Riera, «Origen i evolució dels topònims *Moià* i *Moianès* segons els etimòlegs i els historiadors», *Modilianum*, núm. 53, 2n semestre del 2015, pp. 5-40). Semblantment passa amb altres pobles: Teià, Cassà, Cornellà...

Però agafarem el rave per les fulles i ens quedarem amb una etimologia que ja fou descartada. El pare Llogari Picanyol hi fa referència. Diu que alguns historiadors feien venir el nom de Moià de *modium*, la ració de pinso que donaven als cavalls en la meitat del seu trajecte entre Vic i Manresa (cf. *La villa de Moyá*, Barcelona 1959, p. 14).

«La meitat del seu trajecte.» La proposta d'avui és parlar de la meitat de la vida, quan aprenem que «hi ha camins a la vida que mai no es tornen a recórrer» (Care Santos, *Diamant blau*, Barcelona 2015, p. 177).

Joan Sales, ple de saviesa, escriu: «El doctor Gallifa, al seminari, em deia una vegada que la temptació pitjor no se'ns presenta mai en el decurs de la joventut com podria pensar-se, sinó en passar la carena de la cinquantena. És aleshores que sentim tota la nostra solitud; quan el cor comença a endurir-se i un experimenta la recança d'aquella tendresa que no ha conegut mai, el buit de l'amor com el fardell més feixuc que hem de portar en aquest exili. No hi ha res que pesi tant com el buit» (Joan Sales, *Incerta glòria*, Barcelona 1982, p. 11).

Quant que podem aprendre del murri Tomasi de Lampedusa! En *El guepard* escriu: «Un home de quaranta-cinc anys es pot pensar que encara és jove fins al dia que s'adona que ja té fills en edat d'estimar. El príncep se sentí envellit de cop; oblidà els quilòmetres que rodava anant de cacera, els avemariapuríssimes que sabia arrencar i la mateixa frescor d'ara després d'un viatge llarg i penós; de sobte es veié ell mateix com un ancià canut que acompanya un estol de nets a passejar

Fot. C.I.C. - Moià

pel parc» (Barcelona 2009, p. 114).

Un dia vaig trobar el llibre de Nancy Mayer *La crisi de la meitat de la vida en l'home*. En recullo un petit fragment: «La crisi de la meitat de la vida és desitjable. Realment, aquest període té les seves amenaces, però també ofereix oportunitats per a un nou creixement de la personalitat i uns canvis en la vida que abans no eren possibles. Un home pot moure's vers un treball més gratificant, més intimat en el matrimoni i altres relacions, i una connexió més profunda amb els seus fills» (Nova York 1979, p. 34).

Anselm Grün és un benedictí alemany autor de diverses obres d'espiritualitat. Ell i alguns monjos constaten com persones que han viscut amb joia el matrimoni o la vida religiosa, al voltant dels quaranta anys abandonen el compromís. Hi reflexionen i en surt aquest llibret. La seva lectura em va ajudar. Agafem-ne un tros que parla de les tres fugides que poden experimentar-se en aquesta edat: «La primera consisteix a negar-se a dirigir la mirada a l'interior d'un mateix. No situa la inquietud i el neguit en el seu cor sinó que, ple d'impaciència, el localitza a fora, en els altres. [...] Una segona forma consisteix a no ocupar-se dels altres, de l'entorn, sinó que es tanca en si mateix. [...] La tercera forma de fugida es manifesta en una incessant instal·lació en noves formes de vida. Es llencen les formes rebudes i se'n cerquen de noves» (*La mitad de la vida como tarea espiritual*, Madrid 1989, pp. 43ss).

Romano Guardini és un referent en la literatura cristiana de la meitat del segle passat. Va exercir una notable influència en la vida de l'Església. Un dels seus llibres és *Las edades de la vida*. Una obra que dona sentit i profunditat a aquesta única vida humana. Diu a la pàgina 90: «L'home asserenat es caracteritza per acceptar les fronteres, les limitacions, les insuficiències i les misèries de la vida. [...]

Aquest home no deixa el treball, sinó que el continua amb fidelitat, per les exigències de la família, de la professió, del conjunt dels homes, a què està obligat. Ho fa tan justament i exactament com abans, malgrat el fracàs, perquè el sentit de l'obligació rau en ell mateix» (Madrid 1977, p. 90).

Mitch Albom no perd mai encant. Visita cada dimarts el qui havia estat el seu professor, Morrie, malalt d'ELA. Un dia deixa consignades aquestes paraules del seu mestre: «Mitch, és impossible per als vells no envejar els joves. Però la solució és acceptar qui ets i delectar-te en això. Ara et toca estar en els trenta i tants, i ara em toca tenir-ne setanta-vuit. Has de trobar què és bo i veritable i bonic en la teva vida tal com és ara. Si mires enrere és per ser competitiu. I fer-se gran no és un assumpte competitiu» (*Els dimarts amb Morrie*, Barcelona 1998, p. 115).

La passada edició de la Universitat d'Estiu del Moianès em regalà l'amistat amb una gran persona, Antoni Bolinches. Del seu llibre *El secret de l'autoestima*: «Quan una persona és jove *la manera de ser és Fer*, perquè el caràcter encara està per formar i la personalitat per desenvolupar. Per això, si vols ser bo, hauràs de fer coses bones i, si vols ser treballador, hauràs de començar a treballar. Però a partir d'una certa edat, que situo entre els trenta i els cinquanta anys, en funció de l'evolució adequada de la teva seguretat, aquesta equació s'inverteix i aleshores, quan les teves virtuts estiguin desenvolupades, el teu caràcter format i la teva personalitat madura, arribarà un moment en què *la teva manera de fer* serà una conseqüència natural de *la teva manera de ser*. Per això, si hagués de sintetitzar amb poques paraules la intenció que persegueix aquest assaig, et diria que el que pretenc és *ajudar-te a fer el que has de fer per convertir-te en la persona que pots arribar a ser*» (Barcelona 2015, p. 171).

Acabem amb el primer tercet de la *Divina Comèdia* sense saber-me estar de consignar-ne l'original italià i, després, la traducció de Josep Maria de Sagarra (Barcelona 1955, p. 9). Uns versos que pro-

*Nel mezzo del cammin' di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura
ché la diritta via era smarrita.*

bablement s'inspiren en les paraules del rei de Judà, Ezequies: «Jo pensava: "A la meitat de la vida me n'he d'anar; m'envien a les portes del país dels morts, privat dels anys que em quedaven"» (Is 38,10):

*Al bell mig del camí de nostra vida
vaig retrobar-me en una selva obscura,
del dreturer vial la passa eixida.*

MISCEL·LÀNIA

Trobada de cosins per partida doble

Família Roca Iglésias

Arrels del Molí del Perer

El diumenge dia 7 d'octubre i per celebrar el 90è aniversari de la nostra tieta Dolors Roca Sallas (germana del nostre pare, Joan), que viu, des que es va casar, a Sant Guim de Freixenet, ens vàrem reunir aquí a Moià les famílies Antúnez-Roca, Roca-Crespiera, Gomà-Roca i Roca-Iglésias, tots cosins descendents de la branca del Molí del Perer.

Per començar la jornada, uns quants de la família van anar a missa a l'Escola Pia, on el pare Marian va fer menció de la trobada que fèiem i va honorar la visita de la tieta, desitjant que anés molt bé el dia. La resta de família, que no havia anat a la celebració eucarística, s'esperava davant el Banc Popular (que antigament era la Merceria Sallas i on la tieta Dolors havia passat moltes estones quan era nena perquè la regentava la seva iaia Mercè, madrastra de la seva mare) amb unes grans lletres daurades que li donaven la benvinguda. Un cop tot el grup vam estar aplegats i ens vam saludar, en Ramon Tarter ens va fer de cicerone pels carrers del poble, explicant-nos lliçons d'història,

curiositats i canvis que hi ha hagut al llarg dels anys a les façanes i carrers de la vila, ja que la tieta ja fa molts anys que no hi viu.

I seguidament, un cop acomiadat en Ramon, ens vam asseure tots a taula, on ens esperava un bon i copios àpat i durant el qual es van anar desgranant sorpreses, anècdotes i regals per a la tieta, que ens van emplenar d'alegria, tendresa i emoció.

Arrels de Cal Pintor

Per altra banda, el diumenge dia 21 d'octubre també vam fer una trobada de cosins units pel cognom Iglésias. En aquesta ocasió també ho vàrem aprofitar per a felicitar el 90è aniversari de la nostra tieta Elisa, visitant-la a casa seva. Notem que les tres germanes (M. Teresa, Elisa i Rosa Maria) de Cal Pintor eren filles del conegut pintor Ricard Iglésias Ribot de Morató i d'Assumpta Paré de Planas i Montcunill.

Va ser curiós i molt interessant que, després d'oïr missa a l'Escola Pia, la Gemma Padrisa va convidar-nos a visitar

Trobada de cosins Roca

casa seva, que en temps passats havia estat el forn de *Cal Feu*, del qual havien tingut cura la M. Teresa (germana de la tieta Elisa) i el seu marit, Josep Calderer, i on van néixer els seus primers fills.

Un cop finalitzada aquesta emotiva visita ens vàrem dirigir, tota la colla, cap a Collsuspina, concretament a l'ermita

de Sant Cugat de Gavadons, on visitant la petita església i conversant entre nosaltres ja es va fer l'hora d'anar cap a dinar.

Ben tips i amb la felicitat reflectida a la cara de tots ens vam acomiadar emplaçant-nos a fer una nova trobada l'any vinent.

Trobada de cosins Iglésias

Sobre en Valentí Ponsa i Torruella

Joan Roca

Des dels anys quaranta del segle passat, que és quan vaig començar a tenir ús de raó, recordo algunes coses del Moià d'aquell temps, i una és la persona d'en Valentí Ponsa i Torruella, el campaner, pare del beat Francesc Xavier Ponsa i Casallarch, que morí assassinat durant la guerra civil l'any 1936; tenia vint anys i formava part de l'orde hospitalari de Sant Joan de Déu. Un altre fill seu era en Valentí Ponsa i Casallarch, que va fer de forner a Cal Sallas i també va actuar com a campaner. I encara tenien un altre fill, que es deia Josep. Morta la seva primera esposa, Rosa Casallarch i Obradors, es casà en segones núpcies amb Engràcia Escudé i Clusella, coneguda popularment com la Gracieta de Cal Campaner.

Valentí Ponsa i Torruella va ser campaner fidel i puntual de la parròquia de Santa Maria de Moià. Tocava al matí, a migdia i al vespre el toc de l'oració. També tocava a difunts quan moria algú i amb la manera de tocar ja sabies si el difunt era un home o una dona. Així mateix, tocava a missa, repicava en els bateigs i festes grosses, tocava a bon temps si pedregava, etc. Sabia molt bé el que feia i com ho feia. En les misses de les festes de precepte passava a cobrar el seient; en temps de la II República, eren 10 cèntims, peces de coure de color bastant fosc.

A propòsit, durant la guerra civil l'església va ser corral de bestiar i magatzem. Hi entraven camions per la porta lateral, que van deixar l'enllosat de terra fet una llàstima. Després de la guerra s'hi van posar bancs que eren un reixat de fusta, sense respall, com els dels trens de vapor, classe tercera. Més tard ja s'hi van col·locar uns bancs més com cal.

Tornant al campaner, recordo que recollia pels carrers els fems que hi dei-

xaven els animals que arrossegaven carros i els aprofitava per a adobar l'hort. En aquella època els carrers es netejaven d'aquesta manera.

Per la processó del Dijous Sant (processó que més endavant es va traslladar al Divendres Sant), en Valentí, amb els fusters Miquel Vilarrúbia i Domingo Canet, portaven amb molt aplom el Sant Crist gros de la parròquia per tot l'anomenat «volt de la professó», que durava un parell d'hores i en què els Armats feien les seves filigranes.

Ja se sap que durant la guerra es van cremar moltes coses del temple parroquial, com ara els passos o misteris de Setmana Santa (només se'n va salvar el Sant Sepulcre), passos que duïen a coll els joves de la vila, encara que pesaven bastant. Els meus germans Valentí i Josep no van fallar mai a prestar aquest servei.

Tornant novament al campaner, val a dir que sabia fer plorar o riure les campanes segons convenia. Després de la guerra, ho feia amb la campana del rellotge, que és l'única que va quedar en el seu lloc, ja que les altres van ser desmuntades per a fer-ne material de guerra. En temps del rector Mn. Maurici Soler es van estrenar dues campanes noves; més tard, en temps del rector Mn. Tomàs Gurri, es van dur al campanar de Moià les quatre de Rodors, ja que allà no hi feien falta (jo encara les conec pel so que fan). Notem també que les dues campanes grosses que posseïm tenen molt bon so i es poden oir de lluny.

Finalment, diguem que el campaner s'encarregava de donar corda al molt antic rellotge del campanar, que seria bo que es pogués restaurar i exhibir com a peça de museu.

Records

Agustina Cantó

Moià ha perdut tradicions, encara que n'han nascudes d'altres. Amb nostàlgia enyoro la fira de Sant Isidre, que anava des de la plaça Major fins a la Baixada del Mestre, amb els carrers atapeïts de parades que oferien abrics, estris de cuina, ungüent de serp, joguines, etc.; la Fonda del Remei servia el dinar als firataires. El mercat del diumenge actual és poc lluit, amb poques parades, i els firaires es queixen de l'escassa venda.

La festa major de la meua joventut era tan diferent de la d'ara! Un envelat en què les senyores podien lluir vestits i joies i amb orquestres de primera. Una processó en què els estiuejants eren els protagonistes. Sé que tot queda en el passat. Sé que l'enyor em domina i recordo aquells anys com els més feliços de la meua vida.

També hi havia la diada de Corpus, amb els carrers plens de catifes de flors i, durant la vuitada, les enramades, amb ball i tantes coses que s'han perdut en l'oblit.

Naturalment, els joves d'avui es moririen de riure si tornessin els temps passats. Gaudeixen amb la música d'ara, amb guitarres elèctriques i bateries. Com

més sorollosa és la música, més salten i criden, entre beguda i beguda.

És cert que s'han instaurat festes noves, com la Cabra d'Or, i després d'anys es van recuperar la processó de Setmana Santa, els Tres Tombs i el Ball del Ciri, que recordi.

Sigui com sigui, el temps passa i els records queden en la nostàlgia o en la memòria. Ara ja no es veuen les eugues pels camps ni pels carrers; els tractors s'han fet amos de les terres de conreu; quan abans es necessitaven dies per a segar un camp, ara en una tarda deixen la feina enllestida; ja no es necessita anar a l'era ni cal mirar les garberes. Les eres han desaparegut i hi han construït urbanitzacions plenes de xalets.

No puc dir que la joventut d'ara sigui diferent de la d'abans. A nosaltres ens encantava veure Antonio Machín. Més endavant van venir altres ídols, com els Rolling Stones.

El temps passa i els temps canvien, que vint anys només es tenen una vegada i cal guardar-los dins l'ànima, perquè s'escaparan i només es guardarà la nostàlgia de la joventut que passa volant.

Una taca a la camisa!

by Plade

Tenim necessitats diverses els humans?

Sí!

És clar que cada persona es un món i que cada u es mou per instints o convenciments diferents. Podria posar tants exemples com persones vivim en aquest univers. Per tant, no penso donar cap exemple ni fer cap comparació entre les

moltes opcions (quina feinada!), i així, a més a més, m'estalviaré el fet de posicionar-me, que podria ser que, segons el que digui, algú em pengés una llufa i fes judicis irreals...

Dit això... (carai, de què anava, això?). Ah, sí! De la taca...

Tornaré a començar!

Serà més fàcil iniciar de nou el tema

que intentar explicar com he arribat fins aquí.

Res, que avui per dinar volia coure patata i mongeta tendra (faig un incís per reconèixer que decidir el que vols cuinar per dinar o sopar cada dia és una feina que pot ser feixuga i que no he valorat prou fins que m'hi he trobat —forçat— en la necessitat de fer-la). I per a aconseguir els ingredients he anat a comprar.

«Hola! Volia una patata i vint o vint-i-cinc mongetes tendres!»

Primer de tot, la mirada que m'ha dirigit la dependenta (fèmina) és per a emmarcar-la! Si les mirades fossin onades del mar, ben xop!

Perquè, a veure, si vull una patata sola, qui em diu que en compri tres quilos? Es poden grillar! Vist l'èxit, he canviat de menú i he comprat un pot de cigrons (300 grams).

I aquí arribem al final de la història. Escalfats al microones, amb un bon raig d'oli d'oliva de Salar i una miqueta de vinagre de poma, tres filetejats de pollastre, ganivet i forquilla...

Agafó la primera porció i... ja es veia a venir... ja sé que podia passar... que no és la primera vegada... Els cigrons escampats per les estovalles, el terra i la camisa!

Més feina! Ara toca reconèixer que fer la bugada també pot ser una feina pesada. I, com en el tema de cuinar, no la reconeixem fins que l'hem de fer!

Certament, els humans som un món complicat. Ens costa de veure les coses.

Ens costa de reconèixer els valors dels altres!

Ho, ho, ho, ho, ho, ho...

Bon dia a tothom!

CONCURS «La qualitat és en el detall»

El formatge del Moianès

FORMATGES

www.montbru.com

On és aquesta «construcció» que fou «edificada» a Moià en ple barroc?

La imatge del concurs anterior està situada a la façana principal de l'edifici de La Masia, a la plaça de Sant Sebastià. El guanyador ha estat Martí Roca Vilajuana.

Envieu la resposta a latosca@latosca.cat (indicant nom, cognoms i número de telèfon).

La imatge del concurs anterior correspon a un detall floral del barroc, al costat de l'escut de Moià, a l'entrada del pont, en l'edifici de l'Església. La proximitat amb l'escut fa pensar en algun valor simbòlic. Cap concursant va endevinar el lloc.

La castanya, en la seva accepció com a fruit de temporada

Pere Criach

Explica una llegenda que el poderós déu Júpiter es dedicava a pràctiques d'abusos deshonestos similars als que han practicat alguns famosos cineastes, polítics i prohoms, perquè el seu poder li ho permetia. Un dia va voler exercir d'abusador en una nimfa anomenada Nea. La deessa Diana, per impedir els seus propòsits, va transformar Nea en un eriçó, i Júpiter, frustrat per no haver aconseguit el seu propòsit, va transformar Nea en un arbre amb fruits protegits per espines, el castanyer. Per això aquest fruit va rebre el nom de *casta-neà*, que es transformà, amb els anys, en *castanya*.

Oda a la castanya (*castanea sativa*)

Un ull polit amb parpelles d'espines
em mira, cec, des de dalt del brancam;
recorda, calm, entre fulles pansides,
que fou un déu qui la va transformar

de cobejat cos d'una bella nimfa
en eriçó, quan la volgué forçar.
Júpiter, déu, rei de la lascívia,
com passerell la Nea et va burlar!

Amb un vestit de caoba polida
sota l'abric de pelussa espinosa,
casta de nom i de carn delitosa,
a la tardor vol gaudir de la vida.

Concupiscent, s'obre com una figa
per propagar els gens de sa nissaga,
alliberant la llavor que s'amaga
entre el fullam sobre la terra amiga.

P'rò no té temps de colgar-se en el fato,
perquè el destí i una costum antiga
l'han de portar a un cistell de botiga

i amb panellets, vi dolç i moniato
ens complaurà en la festa nostrada
que té el seu nom, el de «la castanyada».

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

Fot. C.I.C. - Moià

PUBLICACIONS

Llibres

Josep Gallifa. *Educació integral: transformar l'educació, formar la persona, millorar el món*

Barcelona: Editorial UOC, 2018. 199 pp.

Llibre que reivindica la necessitat de canviar de consciència a tots els nivells per part del món educatiu de cara a aconseguir una educació que, més enllà de ser una transmissora de coneixements, aconsegueixi una autèntica educació integral de la persona, imprescindible per a poder millorar el món.

Imma Llonch (text), Helena Portella (il·lustracions). *L'Èric i la vergonya empipadora*

Moià: edició privada, 2018. [32] pp.

Tercer volum de la col·lecció «Els marrecs de Montbrú», que la moianesa Imma Llonch dedica a cada un dels seus néts. En aquesta ocasió el tema central és la vergonya a què ha de fer front el protagonista. Molts dels dibuixos d'Helena Portella mostren indrets del poble de Moià.

Josep Boatella. *Els orígens de la indústria dietètica catalana (1880-1935): farmacèutics i metges*

Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2017. 156 pp.

Repàs històric dels orígens de la indústria dietètica catalana, centrada en dinou farmacèutics i metges, entre ells el moianès Pere Viñas i Dordal —que el text situa erròniament com a nascut a Barcelona—, del qual es destaca el producte dietètic més emblemàtic, Ruamba.

Revistes

—**L'Esplai**, revista de l'Associació de Gent Gran de Moià, núm. 254 (novembre 2018).

—**Cavall Fort**, núm. 1351 (1ª quinzena de novembre 2018), amb l'article «Una sal més valuosa que l'or», de M.À. Petit, i col·laboracions del dibuixant Picanyol.

—**Llengua Nacional**, núm. 104 (3r trimestre 2018), amb l'article «Sobre unes construccions amb “menys” poc genuïnes», de Carles Riera, que també hi té la

ressenya del llibre *Ensenya'm la llengua*, d'Antoni Bertran; semblantment hi ha la ressenya de l'*Arxiu de Textos Catalans Antics*, 31, signada per Josep Ruaix.

—**Goigs**. Podem assimilar a les revistes la publicació dels *Goigs de la Mare de Déu Assumpta, patrona de l'església parroquial dels Prats de Rei*, i la dels *Goigs de Sant Pere Sallavinera*, uns i altres amb lletra de Mn. Carles Riera i música de Mons. Valentí Miserachs.

Diaris

Regió7

2-10-2018

«Moià celebra el primer aniversari del referèndum». «El Club d'Avis de l'Estany talla la carretera C-59».

3-10-2018

«Moià treu un bosc del campanar. S'ha fet una neteja d'arbres, arbustos i bardisses que creixien a les parets i n'amenaçaven els elements. Una jornada d'estudi per a posar en relleu i promoure l'impuls del ric patrimoni de l'art barroc». «Berga, Moià i Lluçà reben sengles estudis tecnològics». «Ruta literària per a conèixer l'ànima de la vall de Marfà a càrrec de l'escriptor Lluís Cerarols».

4-10-2018

«Demanen que investiguin el geriàtric de l'Estany pels avis que l'1-O van tallar la carretera C-59».

10-10-2018

«Endesa intervé a la subestació de Calders per reforçar la xarxa en punts de la Catalunya Central».

20-10-2018

«Ferida lleu en un accident a Calders».

24-10-2018

«El CAP Moianès promou la vacunació amb una "flash mob"».

25-10-2018

«Els geganters de Moià inicien una campanya popular per a restaurar uns gegants de 75 anys. La parella celebrarà el 2019 els tres quarts de segle i se n'està fent una rehabilitació integral. El micromecenatge és per a fer-los vestits nous». «La Caixa aporta 24.000 euros a la Fundació Beques JOV de Moià per a orientar estudiants».

27-10-2018

«Moià reobre l'espai cultural Les Faixes després de fer-hi obres». «El CACiS de Calders acollirà diumenge la mostra Efímera 2018 amb diversos artistes. La trobada, oberta al públic, començarà a les 10 del matí i aplegarà creadors que han muntat amb les seves obres una ruta de racons al bosc».

28-10-2018

«Retrobament dels descendents dels escultors Rubió de Moià».

1-11-2018

«Els casaments pel civil ja superen el 90% del total al Bages, Berguedà i Moianès. Les tres comarques són entre les cinc amb menys nupcialitat religiosa de Catalunya, i la desproporció en favor de l'aparellament laic continua creixent», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior.

3-11-2018

«Les Coves del Toll reobren després de dos dies tancades per l'aigua acumulada. Les intenses pluges van tornar a inundar la cavitat i van obligar a clausurar-la».

10-11-2018

«L'ACA preveu iniciar l'any que ve una de les peces clau per a la millora del riu Calders. El Govern publica el projecte de la depuradora, que ha de contribuir a redreçar la situació d'un cabal que sovint té episodis de contaminació».

12-11-2018

«Futbol: El Moià no mostra una millora i perd davant el Santa Eugènia, rival directe a la lliga».

EL 9 NOU

11-10-2018

«Bon paper del Judo Moià al Torneig de Pau (França)».

BREUS

ExAbrupto i l'Orquestra de Cambra del Moianès, a Granollers

El col·lectiu artístic d'origen moianès ExAbrupto ha participat per quart any consecutiu, el 20 d'octubre, en la Mostra d'Art Urbà de Roca Umbert, a Granollers, que enguany ha tingut com a lema «Fabricar la guerra», per a commemorar el 80è aniversari del final de la guerra civil. La contribució d'ExAbrupto ha consistit en *Casus belli*, «un recorregut sonor a través de quatre moments previs a l'esclat d'una guerra». La peça va ser interpretada per l'Orquestra de Cambra del Moianès i per l'Orquestra Simfònica del Vallès. L'Orquestra de Cambra del Moianès, dirigida per Daniel Vallejo, es va presentar així en públic per primera vegada.

Vestim els gegants de Moià

Des del 21 d'octubre fins al 30 de novembre s'havia posat en marxa la campanya de micromecenatge, a través de la plataforma Verkami, per a fer nous els vestits dels gegants vells de Moià. Es pretenia aconseguir 2.260 euros. En tancar aquest número de LA TOSCA, a falta de vuit dies perquè es tanqués, es portaven recollits 2.240 euros, aportats per cinquanta persones diferents.

Moianesencs voltant pel món

El cicle de conferències anual organitzat pel Fanal ha tingut enguany dues xerrades: el 4 de novembre, Berta Gusi i David Per Álvarez van parlar de «Un camp de solidaritat a l'Índia, un canvi de mirada», i el dia 18, Maurici Santaeugènia i Marta Mariné ho feren sobre «Momiji al Japó».

«La Caixa» col·labora amb la Fundació Beques JOV de Moià

L'Obra Social «la Caixa» ha signat un conveni de col·laboració amb la Fundació Beques JOV de Moià, per un import de 24.000 euros, per tal de donar suport al projecte de l'entitat que, inspirada en el record de Josep Oriol Viladomiu i Portabella, des de l'any 2013 treballa amb la voluntat d'oferir als joves un ventall de possibilitats més ampli a l'hora d'escollir estudis i un futur professional i també amb l'objectiu de portar la Formació Professional al Moianès. La fundació col·labora amb les escoles orientant els joves a trobar la seva vocació professional en el període de secundària i en els estudis postobligatoris i estan centrats en l'orientació grupal, l'orientació individualitzada per als alumnes i la formació per als profes-

Participants en la signatura del conveni de col·laboració

nals perquè s'implementin els programes al centre educatiu. En aquests moments estan treballant als centres educatius de La Salle a Manlleu i Manresa, a l'escola Vedruna de Tona i a l'Institut Moianès. Dels 15 alumnes que van atendre durant el 2013 s'ha passat als més de 500 amb què es treballa actualment. L'acord l'han formalitzat Sofia Vila, tesorera de la Fundació Beques JOV de Moià, i Antoni Noguera, director d'Institucions de CaixaBank a la Catalunya Central, amb la presència de Jessica Rodríguez i Cristina Pérez, directora i sots-directora de l'oficina de CaixaBank a Moià, respectivament.

El municipi de Gallifa sol·licita l'adhesió al Moianès

A finals d'octubre l'Ajuntament de Gallifa va plantejar al Consell d'Alcaldes del Moianès la incorporació a la comarca del Moianès. Gallifa, actualment adscrit a la comarca del Vallès Occidental, té 187 habitants censats. La comunicació per

carretera amb Sabadell per Sant Llorenç Savall és llarga i de carretera estreta, com també ho és a Granollers per Sant Feliu de Codines. Segurament la possibilitat de participar en projectes europeus del Moianès per les seves característiques rurals i econòmiques hagin actuat com a factor d'atracció per a aquesta petició, que ampliaria els municipis del Moianès de deu a onze. LA TOSCA ha intentat –sense èxit– obtenir el parer sobre la qüestió de l'alcalde de Gallifa, Mateu Comalrena de Sobregreu.

Presentació dels col·lectius local i comarcal de la JNC

La JNC (Joventut Nacionalista de Catalunya), l'organització juvenil del PDeCAT, van presentar, el dissabte 10 de novembre a Can Casanova, els seus col·lectius territorials de la comarca del Moianès i de la vila de Moià. L'acte va comptar amb la presència dels diputats Carles Campuzano i Sergi Miquel.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Iago Perea Rubio, fill de José i de Verónica, dia 2 d'octubre.

Afnan Ezzahi Hamim, filla d'Abdellah i de Meryeme, dia 19 d'octubre.

Alma Francesca Bazzamo Martínez, filla de Pablo i de Noelia, dia 22 d'octubre.

Haybata Cisse, fill de Moussa i d'Awa, dia 4 de novembre.

Defuncions

Joan Pere Castillo Llorent, de setanta anys, dia 16 d'octubre.

Lluís Forcada Clusella, de seixanta-vuit anys, dia 20 d'octubre.

Josep Ferrer Sentias, de noranta anys, dia 23 d'octubre.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **3 de gener**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Sopa de lletres: AURÓ, BEDOLL, CASTANYER, FAIG, FREIXE, GINJOLER, NOGUERA, OM, PLÀTAN, POLLANCRE, ROURE, VERN.

NECROLÒGIQUES

Adéu a Josep Ferrer i Sentias Joan Roca

Josep Ferrer i Sentias

El dia 23 d'octubre va morir en Josep Ferrer i Sentias, nascut a Casamitjana l'any 1928. Féu la primera comunió a Rodors, abans de la guerra, juntament amb la meua germana Dolors.

Ha estat un home valent, capaç i treballador. Per la seva bondat i bonhomia s'ha fet estimar.

L'any del seu casament amb la Conxita es van traslladar a Magadins Nou i tingueren quatre fills, tots nois. Pares i fills van fer l'esforç necessari perquè tots poguessin tenir estudis superiors.

Donant el meu condol a la família,

prego perquè en Josep reposi en pau per sempre.

En el funeral de Josep Ferrer i Sentias els seus néts van llegir el text que reproduïm a continuació:

Familiars i amics som aquí per acomiadar una gran persona, un bon home, que com un llamp ha passat a una nova vida, el nostre avi.

Avui sabem que ja no hi ets; però, si guis on siguis, esperem que ens sentis.

Amb tu hem compartit grans moments plens de joia durant tota la nostra infantesa, a la casa de Magadins i a Moià. Hores i hores asseguts a la taula en família, revifant la llar de foc tots junts, fent entremaliadures que et devien empipar tot i no dir-nos mai res; també algun viatge a la cabina de la segadora. Són alguns exemples de les vivències que has anat deixant gravades en les nostres ments. I això ho tindrem guardat en els records amb una llarga llista d'anècdotes que ens has anat explicant.

Malgrat deixar un buit molt gros, més que tristor sentim la tranquil·litat de saber que has tingut una vida més que feliç, des del primer dia fins a l'últim, i que l'has viscuda com has volgut gairebé fins al darrer sospir.

Ens deixes, però continuaràs amb nosaltres en un racó dels nostres cors.

Fins a sempre, avi Josep. T'estimem.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Centre de Podologia autoritzat pel Departament de Salut. Plaça del Colom, 4 2n-2a // 08180 Moià

- QUIROPÒDIES (durícies, ulls de poll, ungles, ...)
- CONTROL PEU DIABÈTIC
- BERRUGUES PLANTARS
- ORTESIS DE SILICONA
- ESTUDIS BIOMECÀNICS
- PLANTILLES PERSONALITZADES
- REVISIONS INFANTILS

HORES CONVINQUDES

DIES DE VISITA

Dilluns
Dimarts
Divendres

Cristina Homs Fargas N° Colegiada: 1456 93.820.91.55 - 659.660.348

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

OCTUBRE 2018

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	20,9	10,6	15,8	3	0	7	W	33,8	
De l'11 al 20	19,8	13,2	16,5	0	3	7	E	105,6	
Del 21 al 31	15,2	6,5	10,9	4	1	6	W	80,4	219,8

Feia vint-i-quatre anys que no plovia tant en un mes, des de l'octubre de 1994, en què es van recollir 229,2 mm. Entremig, només s'han superat els 200 mm mensuals en una ocasió: el desembre de 1996, amb 204,8.

COMPARATIVA OCTUBRE 1918 - 2018

	Octubre 1918	Octubre 2018
Mitjana de les màximes	14,6	18,5
Mitjana de les mínimes	5,1	10,0
Temperatura mitjana	9,8	14,3
Màxima absoluta	22,0	24,9
Mínima absoluta	2,0	-0,9
Pluja mensual	112,2	219,8
Pluja màxima en un dia	31,7	59,2
Dies de pluja	10	12

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoià.cat. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoià, i al Facebook: Meteo.Moià.

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77